

YAHUDİ MESELESİNDEN SİYONİZM TEHLİKESİNE

Prof. Dr. Bedri Gencer, 16 Ocak 2024

<https://www.dikgazete.com/yazi/yahudi-meselesinden-siyonizm-tehlikesine-6451.html>

ÖZET

İsrail'in Ekim 2023'te Filistin halkına karşı giriştiği katliam, insanlık tarihinde bir dönüm noktasıdır. İnşallah kitaba dönüştürmeye niyetlendiğimiz bu uzun yazıda güncelin tozu-dumanı arasında kaybolan Yahudi-İsrail-Filistin meselesinin kalıcı hakikatlerini, büyük resmi ortaya koymaya çalıştık. Yazımız, başlıca beş temadan oluşmaktadır:

1. Yahudi kimliği
2. Yahudi davası
3. Yahudi meselesi
4. Siyonist yalanlar
5. İsrail'in akıbeti

Modern Çağda Yahudi Meselesi

Avrupa'nın ve dünyanın "en uzun asrını" oluşturan XIX. asır, Holly Case'in (2018) kitabının gösterdiği gibi "Meseleler Çağı" idi: "Yahudi Meselesi, Alman Meselesi, Şark Meselesi (Türk Meselesi), Rus Meselesi..." XIX. asrın Avrupa'nın ve dünyanın "en uzun asrı" olmasının sebebi, bir taraftan sanayi kapitalizmine dayalı modernleşme süreciyle birlikte meşrûiyet krizinin de zirveye çıkması, diğer taraftan asırların biriktirdiği bu meselelerin birbirine bağlı olarak acilen çözülmesi zaruretiydi.

Bunlardan Yahudi Meselesi, aslında Batı medeniyeti için, hem Yahudilik-Hıristiyanlık, hem kapitalizm-siyonizm münasebeti açısından "meselelerin anası" idi. Diğer bir tabirle Yahudi Meselesi, modernliğin buzdüğünün ucudur. Bu yüzden Yahudi Meselesinden Siyonizm Tehlikesine bu meselenin seyrini anlamak, dünyanın kaderini anlamak demektir. Yahudi tecrübesi, Yahudi kimliğini, bu Yahudi davasını, bu da Yahudi savaşını şekillendirmiştir. Bu makalede maksadımız, Yahudi tecrübesi ve kimliğinin şekillendirdiği Yahudi davasının özlü ve derinlikli bir izahı ışığında Yahudi savaşını, İsrail'in Ekim 2023'te Gazze'de Filistin halkına karşı giriştiği benzersiz katliamı açıklamaktır.

İbrânî Kimliğinin Mantığı

"Nefsini tanıyan Rabbini tanır" kaidesince "Nefsini tanımayan Rabbini tanımaz", Nefsiyle barışık olmayan Allah ve âlemle de barışık olmaz. Yahudilerin

nefisleri ve âlemle daimî çatışma halinde olmaları, zıt hisler (seçilmişlik, lanetlenmişlik) arasında yaşadıkları derin gerilimden, ambivalanstan kaynaklanır. Bu yüzden Yahudiler, dünyada en karmaşık biz-ötekiler ayırımlarını, kimlik tariflerini geliştirmişlerdir ki bunların Türkiye’de, hatta dünyada bile tam olarak bilindiği söylenemez. Hâlbuki bu karmaşık Yahudi kimlik idrakleri bilinmeden, dünya tarihinin seyrini belirleyen, günümüzde (Ekim 2023) Gazze katliamında zirveye çıkan Yahudiler-Ötekiler mücadelesinin mantığı da çözülemez.

İçtimaî kimlik, ben-öteki, etnik kimlik, biz-ötekiler ayırımınca belirlenir. Dahası biz-ötekiler ayırımı, cemaat-içi ve cemaat-dışı olarak ikiye ayrılır. Yahudi kimliği, cemaat-içi olarak İbrânî-Medenî ile İsraili-Yahudi, cemaat-dışı olarak da başlıca Yahudi-Centil ile İsraili-Amalek olarak ayrılır.

İbrânî-Medenî

Araplar ile Yahudilerin ırkları gibi dilleri de ortak Sâmî ailesindedir. Arab ile İbrânî kelimeleri, sırası değişik ‘-r-b (عرب) harflerinden oluşur. İkisinin de öz mânâsı, “bedevî, göçebe”dir. İbrânî, “İbrîce, İbrî dili” demektir. Etnisitenin ana parametresi dildir; “ana dili” tabirinin belirttiği gibi, aynı ananın (ümme) dilini (İbrânî) konuşanlar, İbrânî (Hebrew) ümmetini oluştururlar. “İbrî” (عبري) ise, Arapça “karşıya geçmek” mânâsındaki ‘ubûr (عُبُور) masdarından gelen “nehir kıyısı” mânâsındaki “ibr” (عبر) kelimesinin ism-i mensubudur. Orada yaşayan Kenânîler, Fırat nehrini geçerek Filistin’e geldikleri için Yahudilere “nehri aşan” mânâsında “ibrî” adını verdiler.

Daha genel olarak İbrî, “yolu, sahrayı, çölü, nehri geçen, kırdan, çölde göçebe hayatı yaşayan bedevî” mânâsına gelir. İsrailoğulları, su ve mera bulmak için develer ve davarlarıyla bölgeden bölgeye sürekli göç halinde olan çöl bedevisi bir ümmetti. Bu yüzden Kenânîler, Mısırîler, Filistîler gibi yerleşik halklar, İsrailîleri “İbrîler” olarak adlandırıyorlardı. İsrailoğulları, Kenân ülkesini yurt edinerek yerleşik (hadarî), medenî hayata geçtikten sonra İbrî kelimesinden nefret etmeye başladılar. Zira içtimaî hadarî-bedevî (yerleşik-göçebe) ayırımının ahlakî karşılığı, medenî-barbar idi.

Buna göre İbrî, barbar, İbrânî, barbar dili mânâsına geliyor, dolayısıyla Yahudilere unutmak istedikleri geçmiş kaba hayatlarını hatırlatıyordu. Bu sebeple İbrânî (Hebrew) yerine İsrailî (Israelite) adını tercih ettiler. Ahd-i Atîk’in sayfalarında İsrailoğulları’nın diline İbrânî dendiğine dair bir şey bulunmaz. Aksine onların dili, bazen Yahudi dili, bazen Kenân dili adıyla biliniyordu. İbrânî tabiri, ancak Babil esaretinden sonra Hikemu İbn Sîra kitabında ve Yahudi tarihçi Yosef’in eserlerinde Mişnâ ve Talmud’da görülür (Çelebi 1978: 26-8, Hommel 1897: 249-60, Wolfensohn 1348: 77-8).

İsrailî-Yahudi

Hz. Yakub'a verilen İsrail ismi, İbrânîce'de lafzen Abdullah (Allah'ın kulu) mânâsına gelir. Kur'ân-ı Kerim'de belirtildiği gibi (A'râf 7/160), İsrailoğulları, İsrail'in, yani Hz. Yakub'un 12 oğlundan meydana gelen 12 boydan (sıbt, ok, kabile, tribe) (doğum sırasıyla, Reuben, Şimon, Levi, Yahuda, Dan, Naftali, Gad, Aşer, İssakar, Zevulun, Yusuf, Bünyamin) oluşuyordu. Orta Çağ ve sonrasında yaygınlık kazanan "Yahudi" kelimesi ise Hz. Yakub'un dördüncü oğlunun adı olan Yahuda'dan gelir. İsraili-Yahudi ayırımı, üç parametreye (etnisite, zaman, mekân) göre yapılır:

1. Etnisite: İsrailî (Benî İsrail, İsrailoğulları), Hz.Yakub'un soyundan gelen, Yahudi, Hz. Musa'nın şeriatına bağlı mânâsına gelir. Bir ümmetin dine bağlılığını gösteren, kolektif kimlik kazandıran, hıtân, nikâh, hac, kurban, Cuma, bayram ve cenaze namazları, cami, minare, ezan, çarşaf, sakal, selâm gibi sembolik amel ve vesilelere şeâir (sacraments) denir. Yahudi inancına göre, her İsraili, Yahudi değildir; bir İsraili, ancak iki şeâirle Yahudi sayılır: hıtân (sünnet) ve muska (Margoliouth 1843: 42).

2. Zaman: Babil sürgününden (MÖ 587) önceki İbrânîlere İsraili, sonrakilere de Yahudi denir. Yahudi ismi, İsraililere Babil'deki yerli halk tarafından verilmiştir. Buna göre "İsrail" ve "İsrailoğulları" genel tarihî mânâda, "Yahudi" ise özel mânâda yaşayan bir kavmi tanımlamak için kullanılmıştır.

3. Mekân: İsraili, Arz-ı İsrail'de yaşayan, Yahudi, Arz-ı İsrail dışında yaşayan diaspora halkı mânâsına gelir. Görüldüğü gibi İsraili-Yahudi ayırımında zaman ile mekân parametreleri örtüşür. "Yahudi korkusu, Yahudi meselesi, Sâmi (Yahudi) karşıtlığı" tabirlerinin Batı dünyasında çıkmış olması da bunu gösterir. Bu yüzden "İsraili" olumlu, "Yahudi" olumsuz karakteri belirten isimler olmuşlardır. "Yahudi" isminin pejoratif bir mânâ kazanmasından dolayı Yahudiler, Hıristiyan topraklarında, zaman zaman bunun yerine "İsraili" ismini kullanmayı tercih etmişlerdir.

Yahudi-Kavmî (Centil)

Fertler, kolektif kimliklerini cemaatlerden alırlar; cemaatler ise tabîi tasnife göre ayrılırlar. Aristo mantığında zâtî küllîler, cins, nev', fasıl (genus, species, difference) şeklinde üçe ayrılır. Cins, altında nev'lerin sıralandığı şeydir; hayvan cinsinin insan nev'i gibi. Genelde birbirine karıştırılan *genus* ile *gens* kelimeleri, varlık hiyerarşisine bakılarak daha iyi anlaşılır:

-Species-nev': human species: insan nev'i

-Genus-tabîi cins=ırk: The Circassian genus: Çerkeş cinsi, ırkı

-Gens (pl. gentes, (έθνη) ethnē)-siyasî cins=kavim, hey'et: Gens de bureau: Hey'et-i idare

Roma hukukunun mimarlarından Gaius, hukuku, Ius Civile ve Ius Gentium (Medenî Hukuk ve Kavimler Hukuku) olarak ikiye, Ulpianus ise, önce Ius Publicum ve Ius Privatum (Kamu Hukuku ve Özel Hukuk) olarak ikiye, özel hukuku da, Ius

Naturale, Ius Gentium ve Ius Civile olarak üçe ayırdı. Ius Civile (Medenî Hukuk), yalnızca Roma vatandaşlarına, Ius Gentium (Kavimler Hukuku) ise yabancılara uygulanan hukuktur. Roma hukukunda gentes=akvâm ile kastedilen, bütün insanlığı oluşturan devletler camiasıydı. Gens'in hukukî mânâsı, soy birliği, "gentile", "sülalenin ferdi" demektir.

Yahudilerde ise Yahudi-Yabancı ayırımı, "(seçilmiş) kavim-ümme-(sair) kavimler-ümme" (akvâm-ümme) ayırımına dayandırılmıştır. Arapça "ümme-ümme" ayırımı, İbranice "ummat-ummim" (ümme-ümme) ayırımının doğrudan karşılığı gibidir. İbrânîce "goy-goyim" ayırımı ise, "kavim-kavimler" mânâsına gelen Latince "gens-gentes", Arapça "kavim-akvâm" ayırımlarının karşılığıdır. Ancak "goy-goyim" ayırımı, zamanla "gentile-gentiles" (Yahudi kavminden olanlar-olmayanlar" ve buna göre Yahudiler-Goyim ayırımına tekabül eden Yahudiler-Centiller, Yahudiler-Yabancılar mânâsını kazanmıştır (Anonymous 1859: 172, Doederlein 1884: 206, Edwards 1699: 286, Hanan 1889: 61, Leigh 1662: 37, Ueberweg 1871: 155-6).

Burada evrensel ve Yahudi kimlik ayırımları arasındaki fark ortaya çıkar. Latince *genus* ile Arapça *cins* kelimeleri arasındaki lafzî benzerlik açıktır. "Cins cinse çeker" ile "Hayvanlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa anlaşır" sözleri ve "ana dili" tabiri, aynı dili konuşan cinslere (*genus*), dile göre kimliklerin ayrıldığını ifade eder. "Ana dili" tabirince, aynı dili konuşanlar, aynı ümmün (ana) çocukları, ümmetin fertleri sayılırlar. Bu itibarla Arap-Acem, Yunan-Barbar gibi kadim etnik ayırımlarda Arap ve Yunan, cinsi=ırkı, Acem ve Barbar ise, cinsi=ırkı (Arap ve Yunan olmayanları) değil, Arapça ve Yunanca konuşmayanları ifade eden kategorilerdir. Bu yüzden Arapça yazan Acem (İranlı ve Türk) âlimler, kültürel olarak Arap sayılmış, hatta İslâm hâkimiyeti ve tesiri altında Arap dili ve İslâm kültürünü benimseyen Endülüs Hristiyanlarına müsta'rib (Araplaşmış) denmiştir.

Ancak Yahudi-Centil ayırımının belirleyicisi dil değil, dindir. Allah, kullarıyla rubûbiyetini tanıyacaklarına dair "bezm-i elest" denen ruhlar âleminde yaptığı gibi (A'râf 7/172), dünyada da ülü'l-azm peygamberler vasıtasıyla ahd ü mîsâk (muahede) eylemiştir. Yahudilik inancında Allah, Hz. Nuh vasıtasıyla bütün insanlarla, Hz. İbrahim ve Hz. Musa vasıtasıyla da "şeriatına riayetle necat" üzerine Yahudilerle ahitleşmiştir. Yahudiler, böylece necat imtiyazına sahip ehlullah (Allah'ın ehli) sayılmıştır. Hz. İbrahim ve âliyle yapılan ahde göre, Kenân diyarı, Yahudilere miras olarak verilecektir (Tekvîn, 13/15,17,15/18, 17/2-8). Rivayete göre Hz. İbrahim, seksen yaşlarında kendi kendine sünnet (hıtân) olmuştur. Böylece sünnet (hıtân), İbrahimî ahdin mührü, Yahudiliğin alameti sayıldığı için Yahudi-Centil, sünnetliler-sünnetsizler olarak ayrılmıştır.

Kur'ân-ı Kerîm'de Allah'ın bahş ettiği fazilet ve nimete karşılık İsrailoğulları (Bakara 2/47,122) ile muahede yaptığı belirtilir: "Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi hatırlayın, bana verdiğiniz ahdi tutun ki ben de size verdiğim ahdi tutayım" (Bakara 2/40). Ancak Yahudiler, her seferinde ahitlerini bozarak ilahî cezaya uğramış ve Babil sürgününden (MÖ 587) sonra "ilahî imtihan uyarınca şeriatla amelle necat"

yerine “ilahî lütuf uyarınca bir Müncî (kurtarıcı) sayesinde necat (kurtarma)” beklentisi içine girmişlerdir. Babil sürgününün derin acısı, Yahudilerin nübüvvetten ümit kesmelerine yol açmıştır.

Yahudiler, göçebe pagan geçmişlerinin tesiriyle, pagan Yunan’da olduğu gibi insanlarla gürleşen, Yahve adlı antropomorfistik, millî bir tanrı tasavvuru geliştirmişlerdi. Bu pagan, antropomorfistik tanrı tasavvuru yüzünden Kur’ân’da bildirildiği gibi, Harun’un soyundan gelen nebilerden olan Hz. Üzeyir’e “Allah’ın oğlu” (Tevbe 9/30) dediler. Dolayısıyla onlara göre İsrailoğulları’nı kurtarmak üzere gelecek Mesih (Müncî), Davud, Yahudi soyundan bir peygamber değil, bizzat Yahudilerin tanrısı olan Yahve’dir. Bu yüzden Yahudi İsa’nın Yahudi kitaplarında haber verilen Mesih olduğuna Hristiyanlar inanırlarken, Yahudiler inanmadılar.

Böylece İncil’de bizzat “Ben, Âl-i İsrail’in kaybolmuş koyunlarından başkasına gönderilmedim” (Matta, 15/24) dediği ve Ahd-i Atik/Ahd-i Cedid ayırımının gösterdiği gibi, Hz. İsa, başlarda bir Yahudi peygamberi ve Hristiyanlık, Yahudiliğin devamı sayıldı. Bu yüzden ilk Hristiyanlar, hem sünnet, hem vaftiz oldular. Ancak İsa zamanında Hristiyanların azılı düşmanı olan Paul, İsa’ya suikasttan sonra Hristiyanlığı kabul ederek yeni dinin bayraktarı olmuştur. Hristiyanlığı evrensel bir din olarak daha ziyade Centiller arasında yaydığı için Paul’e “Yabancıların Havarisi” (the Apostle of the Gentiles) denmiştir. Gaye, artık ilahî imtihan uyarınca şeriatla amel sayesinde Yahudilerin necatı yerine ilahî lütuf uyarınca bir Müncî (İsa Mesih) sayesinde Yahudi-Yunan, hür-köle, erkek-kadın diye ayrılmadan bütün insanlığın necatıdır.

Böylece Hristiyanlıkta Yahudilere ait şeriatla birlikte sünnet de, Yahudi-Centil (sünnetli-sünnetsiz) ayırımı da kalktı, sünnetin yerini vaftiz aldı. Aslında daha önce Tevrat’ta (9/23-26) Yeremya, tanrının bedenlen sünnetli, kalben sünnetsiz Yahudileri cezalandıracağını bildirir: “Yalnız bedence sünnetli olanları cezalandıracağım günler geliyor” diyor Rab. “Mısır’ı, Yahuda’yı, Edom’u, Ammon’u, Moav’ı, çölde yaşayan ve sakallarını kesenlerin hepsini cezalandıracağım. Çünkü bütün bu kavimler, hakikatte sünnetsiz, bütün İsrail halkı da kalpte sünnetsizdir.”

İsraili-Amalekli

Evrensel necat mesajıyla gelen Hristiyanlığın zuhuru, necat tekeli iddiasındaki Yahudiliği de evrensel necat formülü geliştirmeye zorlamıştır. Yahudiliğin karşılaştığı bu tahaddî, İsrail’e aidiyet derecesine göre yapılan onlu bir tasnifle Yahudiler-Ötekiler ayırımını daha karmaşık hala getirmiştir. “Yabancı” kelimesinin İbrânîce dört kavramla karşılanması, bunun alametidir (Dujardin 1912: 100). Burada anahtar kavram olan, muhtemelen Arapça “garib” kelimesiyle etimolojik-semantik irtibatı olan İbrânîce “ger” (גר), lafzen “mukim ecnebî (azınlık)” mânâsına gelirken, ıstılâhen “dine sonradan gelen, mühtedî (proselyte)” mânâsını kazanmıştır.

1. İsrailoğlu (yerli vatandaş)-Musevî: Doğuştan aslî Yahudi

2. Sadık mühtedî (tam vatandaş)-Musevîleşmiş (ger sadık, proselyte of the covenant): Yahudiliği (Musevî şariat (On Emir) ve sünnet) tamamen benimsemiş mühtediler.
3. Yarı mühtedî (yarı vatandaş)-Nuhî: (Mukim ecnebî (azınlık), (ger toşab), proselyte of the gate): Yahudi hahamlara göre Allah, Hz. Nuh (MÖ 1056–2006) ile bütün insanların, Hz. İbrahim ve Hz. Musa ile de Yahudilerin necatı için muahede yapmıştı. Dolayısıyla mukim ecnebî (azınlık) sayılan Nuhîler, Musevî şariat (On Emir) ve sünnet yerine üç şahit huzurunda Nuhogulları'nın yedi hükmünü benimseyip uydukları takdirde necata ererler. Nuhîler, Babil Sürgünü dönüşünden sonra oluşan Halaka (הלכה=mezheb) denen Yahudi hukuk sistemi ve Musa b. Meymûn (Maimonides) tarafından “Ḥasidei ummot ha-'olam” (חסידי אומות העולם=Âlemin ümmetlerinin muttakileri) olarak adlandırılmıştır (Novak 2011).
4. Putperest (Akum): Gayr-i Nuhî, Ehl-i Kitab (Hıristiyanlar ve Müslümanlar) dışındaki putperestler
5. Kavmî (Centil): (goyim=gentes=akvâm): İsrail halkına düşman kolektif yabancı. Goyim, öncelikle Yahudi ve Hıristiyanların ana ötekileri olarak Yunanlar ile Romalıları ifade eder.
6. Munker (Nokri) (נקרי): Kimliği belirsiz mânâsında gayr-i Yahudi, aynı zamanda nesebi gayr-i sahih Yahudi
7. İsrailî-Kuti (Kutalı, Cuthean): MÖ 721'de kuzeyde başkenti Sâmiriye (Sâmarra) olan İsrail Krallığı, Asur kralı II. Sargon'ın hücumuyla yıkılmış, istiladan sonra sürgün edilen İsrail halkı yerine Babil, Kuta, Avva, Hamat ve Sefarvaim'den getirilen halklar yerleştirilmişlerdi. Nüfusun karışmasından sonra Yahudilerin bunlara verdiği, “Kuta” adlı Asur kentinden gelenleri ifade eden “Kutim” (Kutalılar) ismi, bilahare “nesebi gayr-i sahih Yahudi, İsrailî” şeklinde olumsuz bir mânâ kazanmıştır. Böylece Kuti, Nokri'nin özeli olarak kullanılmıştır (Kadushin 1972: 41, Novak 2011: 56).
8. Yahudi-Sâmirî: Babilliler tarafından ortadan kaldırılan, güneyde başkenti Kudüs olan Yahuda Krallığı'nı oluşturan Yahuda ve Binyamin kabileleri, Babil sürgünü dönüşünde, sonradan Yahudi dinine giren Sâmirîlerden kendilerini ayırmak için “Yahuda halkı” (Am Ha-Yahuda) adını almışlardır. Bilahare İsrailogulları, yaşadıkları Yahuda bölgesine nisbetle diğer kavimlerce “Yahudi” olarak anılmışlardır. Böylece İsrail Krallığı'nın yıkılışı ve Asur (MÖ 721) sürgününün ardından Kuti'nin Sâmirî olmasıyla “İsrailî”ye karşı “Sâmirî”, bilahare Yahuda Krallığı'nın yıkılışı ve Babil (MÖ 586–536) sürgününün ardından “Sâmirî”ye karşı “Yahudi” kimliği şekillenmiştir (Adam 2002: 22-3).
9. Yahudi-Hıristiyan: (Nozeri, Nasrânî)
10. İsrailî-Amalekî (Deccal):
11. İshakî-İsmailî

Burada son iki Yahudi ötekileştirme (Amalekî, İsmailî), ancak kadim ve modern (teodisal) ötekileştirmeler arasındaki farka bakılarak anlaşılır. İsrail ve İran gibi teodise

krizinin zirveye çıktığı milletlerin kimlik ayırımları, evrensel lengüistik değil, gnostik-teodisaldır. İran'da Yezid gibi, İsrailî için Amalekî figürü de sadece kendi dilinden ve dininden farklı ötekiye değil, Feindbild'i (öcü sureti), ontik düşmanı temsil eder. Amalekî ve Yezid, İsrailî ve İranî için ahir-i zamanda Mesih'in yok edeceği Deccal'in özel adlarıdır. Bu düşmanlık, "Ya biz, ya onlar, biz varsak onlar yok, onlar varsa biz yokuz" şeklinde ontik, ebedî, tehlikeli bir tehdit idrakine dayanır.

İsrail'in ruhani lideri Ovadia Yosef (1920–2013), Araplarla barış konusundaki sözleri bu zihniyetin çarpıcı ifadesidir: "Bir yılanla nasıl barış yapabilirsin?" (2000) (<https://www.timesofisrael.com/5-of-ovadia-yosefs-most-controversial-quotations/>).Başbakan Binyamin Netanyahu'nun İsrail'in Filistin katliamı esnasında (28 Ekim 2023), Amalika kavminin İsrailoğulları'na yaptıklarına dair İşaya Kehaneti'ne atıfla "Tevrat, bize "Amalek'in sana yaptığını hatırla" der. Evet, biz de hatırlıyoruz ve savaşıyoruz" diyerek İsrail ordusuna seslenmesi, ontik düşmanlık hissini ifadesidir. <https://www.indyturk.com/node/670446/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/i%C3%87srailin-ebedi-d%C3%BC%C5%9Fman%C4%B1-amalek-filistinliler-ve-araplar>).

Buradaki *bild* (suret) kelimesi *asl'*ın karşılığıdır. Bu demektir ki teodisal öteki idrakinde suret=ırk, asla=dine ağır basar. Birincil neseb (ırk) asabiyetinin ikincil sebep (din) asabiyetine ağır basmasından dolayı asilla suretin, dinle ırkın çatışması ise ambivalansa vücut verir. Dünyada bunun en çarpıcı misali, Yahudilerin ırkdaşları olan Müslümanlara ve Hıristiyanlara karşı ambivalent tavırlarıdır. Yahudiler, Araplarla aynı Sâmi ırkından, Hz. İsa ve Hıristiyanlarla aynı İbrânî ırkından ve hepsiyle aynı atadan (Hz. İbrahim'in çocukları) ve dinden (Ehl-i Kitab=Nuhî) gelmiş bilindir. Ancak Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanları dinen yakın ötekileri olarak gördükleri halde ırken uzak ötekileri olarak görürler.

Bu ambivalansın sebebi, "hased-i akran" denen şeyden dolayı birincil neseb (ırk) asabiyetinin ikincil sebep (din) asabiyetine ağır basmasıdır. Bir yandan Hıristiyanlığı kendilerine en yakın din olarak görürlerken, diğer yandan Hıristiyan teslis inancını tevhidî Yahudiliğe aykırı düşen şirk sayan Yahudi bilginler, bir Yahudi'nin kiliseye girmesini kesinlikle yasaklamışlardır (Adam 2002: 44).

İbrânîler ve Araplar, aynı ırkın (Sâmi) ve atanın (Hz. İbrahim'in) çocukları olarak bilindir. Ancak İsrailoğulları, Hz. Nuh sonrası devre ait İsrailî-Amalekî, Hz. İbrahim sonrası devre ait İshakî-İsmailî ayırımlarıyla Yahudiler-Araplar ayırımını derinleştirmiştir. Burada İsrailî-Amalekî, İshakî-İsmailî ayırımlarının Yahudilerin diğer ötekileştirmelerinden farkı dikkat çeker. Diğer Yahudi-Yabancı ayırımları, din-eksenli iken, Yahudiler-Araplar ayırımı, ırk-eksenlidir. Din, seçilebilirken ırk, seçilmez, verilir. Bu yüzden İsrailî-Amalekî ayırımı, daha özsel, kalıcı ve tehlikeli bir ötekileştirmeyi ifade eder. Mesela Yahudi akademisyen Raphael Patai, *The Arab Mind* (1973) ile *The Jewish Mind* (1978) adlı kitaplarında Arap Zihni ile Yahudi Zihninin karşılaştırmasına dayalı bir özelleştirmeye bu antagonistik ayırımı yapar. Tahmin

edileceği gibi bu karşılaştırmanın ürünü, Arap zihni/ırkı hakkında olumsuz, Yahudi zihni/ırkı hakkında olumlu klişelerdir.

Arap millî geleneği, Arapları tarihî açıdan iki büyük kısma ayırır:

A) Arab-ı Bâide. Tarihin eski devirlerinde yaşamış olan Âd, Semûd, Medyen, Tasm, Amalika, Câsim, Abdi Dahm, Ubeyl, Hadûra, Cedîs ve Birinci Cürhüm kavimleri Arab-ı Bâide'nin başlıca kollarıdır. Bunlar Arabistan'da çeşitli devletler kurmuş ve hâkimiyetlerini Suriye ve Mısır'a kadar yaymışlardır.

B) Arab-ı Bâkiye. Soyları devam eden Araplardır ki iki ana kola ayrılırlar:

1. Arab-ı Âribe: Yemen veya Güney Arapları. Hz. Nuh'un torunlarından Kahtan'ın (Âbir (Eber) b. Şâleh (Şelah) b. Fînân (Kaynân) b. Erfahşed (Arpakşad) b. Sâm b. Nuh) soyundan gelen Kahtanîler.

2. Arab-ı Müsta'ribe (Arab-ı Mütearribe): Hicaz veya Kuzey Arapları. Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'in torunlarından Adnan'ın soyundan gelen Adnanîler.

Amalika (عالمية, ٣٧٧٧) adına Ahd-i Atîk dışında bir tarihî kaynaktan rastlanmaz. Tevrat'a göre Amalika, anayurdu Akabe körfezi ile Lut gölü arasında yer alan Edom ülkesi (Tekvîn, 36/16) olan dünyanın en eski kavmidir. MÖ 3000-2500 yıllarında Sümerlerin, tapınakları için taş, maden ve kereste aldıkları Meluh kavminin Amalika olduğu Sümer tabletlerinden anlaşılmıştır. Rivayete göre Allah, Bâbil Kulesi'nde dilleri birbirine karıştırdıktan sonra Amalika'ya Arapça öğretmiş, böylece tekrar konuşmaya başlayan ilk millet Amalika olmuştur. Arap tarihçileri, Benî İsrail'e ait olan dillerin karışması efsanesine bu ilaveyi yaparak, Tevrat'ın ilk millet dediği Amalika'yı Arapların atası kabul etmişler ve Filistîler, Kenânîler ve Mısırîler gibi eski milletlerin Arap asıllı olduklarını iddia etmişlerdir. Kâbe-i Muazzama'yı Hz. İbrahim'den sonra Amalika, sonra Cürhüm kabilesi bina etmişti. Rivayete göre Hz. İsmail, Yemen'deki Amalika ile Cürhüm kabilelerine peygamber olarak gönderilmiş, Tevrat'ta Mısırlı olduğu bildirilen (Tekvîn, 21/21) ilk karısını onlardan almış ve Hz. Yusuf da Amalika'ya mensup bir firavun zamanında Mısır'a götürülmüştür.

Ahd-i Atîk'te şahıs ve kavim adı olarak 24 defa zikr edilen Amalika, Yahudi milletin ezeli düşmanı olarak tanıtılır: "Amalika, kavimler arasında ilkti ve sonunda yok edilecek" (Sayılar 24/20). Buradaki kavimlerden kasıt, Yahudilerin kız alıp vermelerinin yasak olduğu yedi kavimdir (Hititler, Girgaşlılar, Amorlular, Kenânlılar, Perizliler, Hivliler, Yebusîler). Ahd-i Atîk'te Amalika'nın hem kendileriyle hem başkalarıyla sürekli savaştıklarını belirtmek için "onların eli herkesin üstünde, herkesin eli de onların üstünde" (Tekvin, 16/12) denir.

Yahudilerin Amalika'ya düşmanlığının derin tarihî sebepleri vardı. Amalika, Mısır'dan çıktıktan sonra 40 yıllık çöl göçmenlikleri zamanında İsrailoğulları'nı sürekli taciz etmişlerdi. Öte yandan Amalekîler ile Medyenîler, tarihte bilinen ilk develi muhariplerdir. Ahd-i Atîk, MÖ XI. asırda İsrailoğulları'nı yedi yıl süreyle dağlarda yaşamak zorunda bırakan Amalekîler ile diğer göçebelerin nasıl kalabalık olduklarını anlatırken, bunların kendilerinin de develerinin de sayıya gelmediklerini yazar

(Hâkimler, 6/5; 7/12). Hz. İsmail'in soyundan gelen İsmailîler ile annesi Hacer'in kabilesinden geldikleri sanılan Hacerîler'in anayurtlarının da Filistin-Ürdün olduğu (Tekvîn, 21/13-21) ve Yahudilerin çağımızda görüldüğü gibi bu yüzden dünyada en çok Filistinli Araplardan nefret ettikleri malumdur.

Yahudi din literatüründe İshak ile İsmail, akla ziyan bir gerekçeyle Hz. İbrahim'in hayırlı ve hayırsız oğulları olarak karşılaştırılır. Yahudi-Yabancı ayırımının temelinde sünnetliler-sünnetsizler ayırımı yatar. Zira Yahudi anlayışında sünnetlilik, necat (*save*) ve taharet (*impurity*), sünnetsizlik, şekavet (*wickedness*) ve necaset (*impurity*) alameti sayılmıştır (Kalisch 1878: II/91). Yahudi mistisizminin ana eserlerinden sayılan Zohar'a göre İsmail, kurala aykırı (13 yaşında), İshak ise kurala göre (8. günde) sünnet oldukları için -hâşâ- hayırsız ve hayırlı oldular. Böylece Yahudiler-Centiller için yapılan sünnetliler-sünnetsizler ayırımı, doğru sünnetliler-yanlış sünnetliler olarak Yahudiler-Araplara uygulandı.

Bu yüzden Hz. İsmail'in doğumu, İsrailoğulları için talihsizlik sayılmış, Yahudiler-Araplar, İshakoğulları-İsmailoğulları olarak karşılaştırılmıştır. İsrail'in ruhani lideri Ovadia Yosef'in (1920–2013) bu konudaki ifadesi, akıllara durgunluk vericidir: "Araplar, O şer ehli. Tanrı, Talmud'da İsmailoğullarını yarattığı için pişman olduğunu söylüyor" (2000) (<https://www.timesofisrael.com/5-of-ovadia-yosefs-most-controversial-quotations/>). Zohar'da Rabbi Hiyya, İsmailoğullarının Arz-ı Mukaddes'ten sökülüp atılacağını ve İsrailoğullarının bu toprağa hâkim olacağını söyler. Hz. İsmail'e bu buğz, bilahare onun soyu olan Araplara ve Müslümanlara yöneltilmiştir. Zohar Şemot'ta Araplar ve Müslümanlar, İsrailoğullarına en çok zulm eden kavim olarak takdim edilmiştir. Rabbi Yahuda, bu konuda şöyle demiştir: "Hakikatte İsmail'in (Müslüman Arapların) sultasındaki sürgün, sürgünlerin en şiddetlisidir" (Adam 2002: 21-8, Malan 1881: 47-9).

Davud'un Sarayından Süleyman'ın Mabedine

Tevrat'a göre İsrailoğulları, Kenân diyarında çıkan büyük bir kıtlık üzerine MÖ 1706 yılında Mısır'a göç etmişlerdi. İsrailoğulları, MÖ 1491 yılında Hz. Musa'nın imametine Mısır'dan çıktıktan ve 40 yıl Sina Çölü'nde dolaştıktan sonra Kenân'a yöneldiler. İsrailoğulları'nın 12 boyu, uzun yıllar birbirinden bağımsız olarak yaşıyor ve doğudan gelen istilacılara kendi başlarına karşı koyuyorlardı. Ancak batıdan gelen zorlu Filistîlere yenik düştüler. Mısır ile Kudüs arasında Akdeniz sahilinde Gazze başta olmak üzere dört şehir kuran Filistîler, İsrailoğullarını yenerek 40 yıl kadar boyundurukları altında tuttular.

Rivayete göre Hz. Musa, Tâbût-i Sekine'yi (Ahit Sandığı) savaşlarda ordunun önünde bulundurur, bu sayede askerler, güç ve moral kazanırlardı. Filistîler'in üç metre boyundaki, dev cüsseli zorba hükümdarı Câlût, İsrailoğulları'nu dize getirerek nusret sebepleri olan Tâbût-i Sekine'ye ellerinden almıştı. Bunun üzerine İsrailoğulları'nın ileri gelenleri, Hz. Musa'dan sonra peygamber olarak gönderilen Hz. İshmoil'den Allah yolunda cihad ve nusret için kendilerine bir kral tayin etmesini

istediler. Hz. İşmoil de onlara Allah'ın kral olarak Tâlût'u seçtiğini bildirdi. İsrailoğulları, itiraz ederek peygamberlerin mucizesi gibi, Tâlût'un hükümdarlığına da alamet istediler. Bunun üzerine Hz. İşmoil, Tâlût'un hükümdarlığının alameti olarak Tâbût-i Sekine'yi meleklerin geri getireceğini söyledi. Tabut, geri gelince ikna oldular ve 12 İsrail boyu, Benyamin boyundan Kiş'in oğlu Tâlût'un (Saul) hükmü altında birleşerek İsrail Krallığı (MÖ 1050–930) adlı tarihteki ilk Yahudi devletini kurdular.

Câlût, 40 gün boyunca meydan okuduğu halde dev cüssesinden dolayı İsrail ordusundan kimse karşısına çıkmaya cesaret edemiyordu. Sonunda orduya katılan ağabeylerini ziyarete gelen genç Davud, Câlût'un karşısına çıktı ve sapanıyla attığı taşla onu alnının ortasından vurarak İsrail ordusunu kurtardı. Davud, canı pahasına Câlût'u öldürdüğü için halkın teveccühünü kazandı. Ancak bu teveccüh, Tâlût'un ödül olarak kızını verdiği Davud'u kıskanarak ülkeden sürmesine yol açtı. İsrailoğulları, vefatından sonra Tâlût'un oğlu İşboşet'i kral olarak tanıdılar, fakat Yahuda boyu, Hebron'da (Gazze den sonra Batı şeria'nın ikinci büyük şehri olan el-Halil) toplanarak Hz. Davud'u (MÖ 1055–1015) kral ilan etti.

Davud, bilahare Filistîleri yenerek güneydeki Yahuda ile kuzeydeki İsrail kabilelerini hükmü altına aldı. Ancak Kudüs'ün Yebusiler'in elinde bulunması, kuzey ve güney boylarının birleşmesine engel oluyordu. Davud, MÖ 1000 civarında Kudüs'ü (Jerusalem, Uru-Salim, Dâru's-Selâm) alarak başkent yaptı ve Siyon tepesi üzerine 13 senede "körlerin ve topalların" bile savunabileceği, taştan ve sedir ağacından muhkem bir saray yaptırdı. Böylece tepenin ismi, şehirle aynılaştı, Kudüs, Davud'un şehri veya Siyon olarak bilindi.

İsrailoğulları'nın tarihinde ilk defa Hz. Davud'un şahsında peygamberlikle hükümdarlık bir araya gelmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de Câlût'u öldürdükten sonra Hz. Davud'a hem hüküm (hükümdarlık), hem hikmet, hem mülk, hem nübüvvet verildiği bildirilir (Bakara 2/251). Hz. Davud, 30 yaşında kral, bütün peygamberler gibi 40 yaşında peygamber oldu, 71 yaşında vefat etti. O, Hâkimler devrinde Filistîler'den geri alınıp Kiryat-Yearim şehrine koyulan Tâbût-i Sekine'yi Kudüs'e getirerek göçebe geleneklerine uygun olarak yaptırdığı sığır derisinden çadır mabedinin altına koydu.

Hz. Davud, Allah'ın İsmailoğullarını mükerrem kıldığı Mekke'deki Beytü'l-Haram gibi, Kudüs'te Tâbût-i Sekine'nin şanına yaraşır muhteşem bir mabed yaptırmak istiyordu. Ancak bu konuda danıştığı zamanın nebisi Nathan, onun devrinin çok kanın döküldüğü savaş devri olduğunu, bu mabedin inşasının barış devrinde hüküm sürecek oğluna nasib olacağını bildirdi. Nitekim Arapça "silm" (barış) kelimesinden gelen "Süleyman", lafzen "barışsever" demektir. Bunun üzerine Davud, malzeme, işçi, plan gibi gereken hazırlıkları yaparak mabedin inşasını oğlu Süleyman'a (MÖ 1015–975) vasiyet etti (Graetz 1891: I/150).

Yeruşalem'den Kudüs'e

İsrail, Süleyman'ın mabedinin inşasından önce dinî ve siyasî olarak dağınık bir manzara arz ediyordu. 12 kabileye ayrılmış İsrailoğulları, Givon başta olmak üzere çeşitli ibadet mekânlarında Allah'a kurban sunuyorlardı. Kudüs, Hz. Süleyman tarafından MÖ 964-957 yılları arasında Arapça Beyt-i Makdis, İbrânîce Beyt-ha-Mikdaş denen Mabed'in inşasıyla, İsrail ülkesinin dinî ve siyasî merkezi, Yahudiliğin kudsî şehri, ebedî ili, ütopyası haline gelmişti. Bu yüzden Kudüs, tarih boyunca Hilal-Haç çatışmasının ve çağımızda siyonizmin ana konusu olmuştur. Süleyman Mabedi, Mescid-i Aksa, Beyt-i Makdis gibi konularda hüküm süren karışıklık da bu çatışmanın şiddetini arttıran bir faktör olmuştur. Bu bahiste Kudüs ve dinî muhtevası hakkında bilinmeyen hakikatleri dile getireceğiz.

Kudüs, Suriçi Doğu (Eski) Kudüs, Surdışı Batı (Yeni) Kudüs olarak iki kısma ayrılır. Doğu Kudüs, dört tepe üzerinde kurulmuştur: Güneyde Siyon, doğuda Moriya, batıda Akra ve kuzeyde Bezeta. Bunlar arasında önemli olanlar, Siyon ve Moriya tepeleridir. "Siyonizm" kelimesinin türediği Siyon ile Moriya adlı iki tepe (cebel-i sağîr), ses benzerliğinin de gösterdiği gibi, Kur'ân-ı Kerim'de (Bakara 2/158) geçen Mekke'deki Safâ ile Merve'nin karşılığıdır (Davud 1992: 104). Siyon-Moriya, Safâ-Merve münasebeti ise, gene Kur'ân-ı Kerim'de (Bakara 2/158) geçen hüküm-nübüvvet, Davud-Süleyman münasebetiyle anlaşılır. Kur'ân-ı Kerim'de Allah Teâlâ, Hz. Nuh ve Hz. İbrahim ile soylarından gelen bazı kişilere kitap, hüküm ve nübüvvet lütf ederek nebî ve resul yaptığı, ayrıca İsrailoğulları'na kitap ve nübüvvet verdiğini beyan eder (En'âm 6/83-89, Meryem 19/49-58, Ahzâb 33/39-40, Enbiyâ 21/78, Neml 27/15-44).

İlginçtir ki Arapça *hüküm* müzekker, *nübüvvet* müennes kelimelerdir. Kudüs'teki Siyon ile Moriya tepelerinin Mekke'deki karşılığı Safâ ile Merve de müzekker ve müennes kelimelerdir. Safa, Kâbe'nin güneydoğusunda, Merve, kuzeydoğusunda bulunan tepedir. Bilhassa altı büyük ülü'l-azm peygamber, "Allah'ın..." kalıbıyla verilmiş lakaplara sahiptir. Hz. Âdem Safiyyullah, Hz. Nuh Neciyyullah, Hz. İbrahim Halîlullah, Hz. Musa Kelîmullah, Hz. İsa Rûhullah ve Peygamber Efendimiz Habîbullah'tır. Hz. Yakub'a verilen İsrail, İbrânîce'de lafzen Abdullah (Allah'ın kulu) mânâsına gelmekle birlikte, Taberî'nin tefsirinde andığı gibi Safiyyullah (Allah'ın saf ve seçkini) mânâsı da verilmiştir. Ancak bu ıstıfâ (seçilmişlik), Yahudilerin iddia ettiği gibi diğer insanlara fazilet (üstünlük) değil, hem safvet (günahlardan arınmışlık), hem insanların arasından seçilmişlik, süzölmüşlük demektir.

Kurtubî'nin tefsirinde andığı gibi, Hz. Âdem, kendisine yasaklanan ağaçtan yediği için cennetten çıkarılmış ve Hz. Havva annemizden ayrı düşmüştür. Hz. Âdem'in tevbesi Allah tarafından kabul edilince zellesinden arındığı, safvete erdiği için kendisine Safiyyullah, durduğu tepeye müzekker Safâ, Hz. Havva da mer'e (kadın) olduğu için durduğu tepeye müennes Merve denmiştir. Yani Hz. Âdem, Âdemoğlunun (insan) dünyaya irsî günahkâr, potansiyel suçlu olarak geldiğini

varsayan Hıristiyanlığın aksine, yeryüzünde imtihan için beyaz bir sayfa açmış sayılmıştır. Lügatte Safâ, “kaygan taş, sert kaya”, Merve, “yumuşak küçük taş, çakıl taş” mânâsına gelir. İbrânîce *moriah* (מוריה) kelimesinin ise Arapça *rivayet* kelimesiyle bağlantılı *hora'a* (הורא) kelimesinden geldiği söylenmiştir (Sharp 1808: 3,6).

Keza Safâ ile Merve'ye karşılık olarak, Davud ile Süleyman'a atf edilen hüküm ile nübüvvet kelimeleri de müzekker ve müennestir. Safâ, Merve'den daha yüksek olduğu gibi, Siyon da Moriya tepesinden daha yüksektir. Dolayısıyla bu iki tepe ile hüküm-nübüvvet, Davud-Süleyman arasında şöyle bir münasebet kurulur:

Müzekker: Safâ=Siyon: hüküm-Davud-saray.

Müennes: Merve=Moriya: nübüvvet-Süleyman-mabed.

Siyon, Kudüs'ün hâkim tepesidir; Siyon, yukarı şehir, Akra, aşağı şehirdir. Siyon ismi, ilk kez Kudüs'ün güneydoğusunda yer alan Yebusî Kalesi için kullanılmıştır. Yahudi geleneğinde önce Sînâ dağı, sonra Siyon Dağı, “Tanrı Dağı” olarak adlandırılmıştır. Sînâ yarımadasında Tûr-i Sînâ'da Allah tarafından Hz. Musa'ya Evamir-i Aşere (Decalogue) vahy edildi. Buna göre Sînâ dağı, Emri (Allah'ın Emri), Siyon tepesi, Hükmü (Allah'ın Hükmü), Moriya tepesi, İbadeti (Allah'a İbadet) temsil eder. Siyon tepesi, Semadan Arza, Haktan Halka inişi, Moriya tepesi, Arzdan Semaya, Halktan Hakka çıkışı temsil eder. Tevrat'ta Tanrı, Hz. İbrahim'e oğlu Hz. İshak'ı Moriya tepesinde kurban etmesini emr etmiş, Hz. Yakub, ünlü merdiven rüyasını bu yerde görmüştür. Hz. İbrahim'i tebrik eden Allah Teâlâ'nın hizmetkârı Melkizedek'in mescidi de bu tepenin üzerindedir. Hz. Davud, Moriya tepesi üzerinde Tanrı için mabedi yaptırmayı tasarlamıştı.

Hz. Süleyman tarafından Beyt-i Makdis'in inşa edildiği Moriya tepesine de Siyon tepesi denmesi, kafaları karıştırmıştır. Bunun sebebi, iki tepenin birbiriyle ve Kudüs şehriyle münasebetinin anlaşılabilmesidir. Birincisi, Siyon ile Moriya tepeleri, şehrin özünü oluşturan tek bir manevî bölge sayılmış, şehrin hâkim tepesi olduğu için ikisi de Siyon tepesi olarak adlandırılmıştır. İkincisi, Siyon tepesi, Davud Şehri, Moriya tepesi, Kudüs Şehri olarak ayrılmıştır. Bu, ümmetin iki işlevi (dinî-siyasî) uyarınca şehrin ikili karakterine, Siyon tepesinin Hüküm (hükümet), Moriya tepesinin İbadet üssü olduğuna delalet eder (Wells 1846: 62).

Bu, aynı zamanda Yeruşalem şehrinin Kudüs ismini almasına vesile olan kudsiyetinin iki sebebine olduğu kadar, siyonizmin iki hedefine ve günümüzdeki İsrail-Filistin çatışmasının mantığına da işaret eder: Hz. Davud'un mülkünün ebediyetine dair ilahî vaad, mabedin Tanrı'nın ebedî mekânı, Beytullah olarak kabulü. Kudüs'ün asıl adı “Barış Yurdu=Dârü's-Selâm” mânâsına gelen Jerusalem'dir. Ârâmîce “kudşa”dan gelen şehrin yaygın adı olan “kuds” kelimesi, şehri değil, mabedi ifade eder. X. asrın başında Karâî âlimler, Kudüs şehrini Beytü'l-Makdis, mabedin bulunduğu alanı da Kuds diye adlandırıyorlardı (Lassner 2017: 6). Mabed için kullanılan “Allah'ın Evi” (Beytullah) ve şehir için kullanılan “Allah'ın Şehri” tabirleri de kudsiyetin mabedden şehre intikalini ifade eder.

Yeruşalem	
Siyon tepesi	Moriya tepesi
Davud Şehri	Kudüs Şehri
Davud'un mülkünün ebediyetine dair ilahî vaad	Mabedin Beytullah olarak kabulü
Dünya hâkimiyetinin tesisi	Üçüncü Mabedin inşası
Siyonizm	

Bu tabloya göre İsrail'in görünüşteki gayesi, Üçüncü Mabedin inşası, asıl gayesi ise dünya hâkimiyetidir. Müslümanların gayesi ise, Hz. Süleyman'ın yaptırdığı Beyt-ha-Mikdaş ile aynı adı taşıyan Beyt-i Makdis'i (Mescid-i Aksa) korumaktır.

Beyt-i Makdis Mücadelesi

Babil Hükümdarı II. Buhtunnasr (Nebukadnezzar), MÖ 586 yılında Kudüs'ü üçüncü işgali sırasında şehirle birlikte Birinci Mabedi (Süleyman Mabedi) de yıktı. Böylece başlayan Yahudilerin Babil Esareti dediği 50 yıllık Babil Sürgünü (MÖ 586–536), Perslerin MÖ 538'de bölgeyi ele geçirmesine kadar devam etti. Pers hükümdarı II. Büyük Kiros'un izniyle Babil sürgününden dönen Zerubbabel'in idaresindeki Yahudiler, MÖ 515'te İkinci Mabedi (Zerubbabel Mabedi) inşa ettiler. Makedonyalı İskender MÖ 332'de bölgeyi ele geçirerek MÖ 63 yılına kadar süren Helenistik devri başlattı. Bu süreçte Kudüs ve Mabed, Yunan tanrılarının heykelleri ile doldu. MÖ 37'de Büyük Herod, Kudüs'ü ele geçirince İkinci Mabed (Zerubbabel Mabedi) yerine daha büyük ve muhteşem Üçüncü Mabedi (Herod Mabedi) yaptırdı. Bu sayede Yahudi tebaasının rızasını ve desteğini almayı hedefleyen Herod, Kudüs'ü bir hac merkezine dönüştürdü.

Roma hâkimiyetiyle son bağımsız Yahudi devleti olan Haşmonayim Krallığı (MÖ 140–37) yıkıldıktan sonra 66 yılında Roma idaresine karşı fanatik Zealotlar tarafından çıkarılan isyan üzerine Üçüncü Mabed, 70 yılında Romalı komutan Titus tarafından yıkıldı. Hz. Süleyman, Zerubbabel ve Herod tarafından yaptırılan mabedler, Birinci, İkinci, Üçüncü olarak sıralanırsa gelecekte inşa edilecek mabed, Dördüncü olur. Ancak muhtemelen zorla yıkılmadan İkinci Mabed yerine daha güzelinin inşası gayesiyle yapıldığı için Üçüncü Mabed de Yahudi literatüründe MÖ 538 ile MS 70 yılları arasını kapsayan İkinci Mabed Devri içinde sayılır.

Yahudiler, 2000 yıla yakın bir süre ha-Kotel ha-Ma'aravi denen, İkinci Mabedden tek geriye kalan Batı veya Ağlama Duvarını ziyaret ederek dua ettiler. İnançlarına göre Yahudileri günahları yüzünden vatan ve hürriyetlerinden mahrum eden Allah'ın adaleti uyarınca bu cezanın sonu da olacaktır. David'in oğlu Mesih

denen bir Münci, Arz-ı Mukaddes'ten sürülmüş Yahudileri esaretten ve sürgünden kurtarıp Arz-ı Mev'ûd'a yeniden kavuşturacak ve Üçüncü Mabedi inşa edecektir (Garaudy 2017: 9-25,90,Fıglalı 1981: 180).

Rasûlullah ﷺ Efendimiz, yeryüzünde ilk kurulan mescidin Mescid-i Haram (Kâbe), 40 sene sonra da Mescid-i Aksa (Beyt-i Makdis) olduğunu bildirmiş, başka bir hadis-i şerifinde de şöyle buyurmuştur: "Üç mescidden başkasına yolculuk yapılmaz: Mescid-i Haram, bu benim mescidim (Mescid-i Nebevî) ve Mescid-i Aksa." Genelde karıştırılan önemli nokta, bu üçündeki harem-mescid münasebetidir. Beyt ve Harem kelimeleri, yeryüzündeki bu üç ana mescidin çevresiyle birlikte genel isimleridir. "Harem-i Şerif" tabiri, üçü için de ortak isim olarak kullanılırken, Beyt-i Haram (Mâide 5/2,97), Mekke'deki Mescid-i Haram, Beyt-i Makdis, Kudüs'teki Mescid-i Aksa, Beyt-i Nebî, Medine'deki Mescid-i Nebevî için kullanılır. Buna göre,

1. Beyt-i Haram'ın merkezi Mescid-i Haram, Mescid-i Haram'ın merkezi Kâbe,
2. Beyt-i Makdis'in merkezi Mescid-i Aksa, Mescid-i Aksa'nın merkezi Yahudiler için Kudüs'l-Akdes, Müslümanlar için Mescid-i Kible,
3. Beyt-i Nebî'nin merkezi Mescid-i Nebevî, Mescid-i Nebevî'nin merkezi Ravza-i Mutahhara'dır.

Mescidlerin en faziletlisi, Hanefî, Şâfiî ve Hanbelî mezheplerine göre Mescid-i Haram, Mâlikî mezhebine göre ise Mescid-i Nebevî'dir. Doğu (Eski) Kudüs'ün doğusunda Moriya tepesinde etrafı yüksek surlarla çevrili 144 dönümlük dikdörtgen bir alanda kurulu olan Mescid-i Aksa, Kubbetü's-Sahre, Mescid-i Kible dâhil 200 civarında yapıyı kapsar. Tepenin en yüksekindeki kayalığın üzerinde haşmetli kubbesiyle Mescid-i Aksa'nın simgesi olan Kubbetü's-Sahre bulunur. Günümüzde Yahudilerin Süleyman Mabedinin kalıntısı diye inandıkları Ağlama Duvarı (Batı Duvarı), Mescid-i Aksa'nın çevre duvarının batı tarafında Tyropean vadisinin kayalık tabanı üzerindedir. Yahudiler, her yıl Süleyman Mabedinin yıkılış yıldönümünde Ağlama Duvarı'nda dua ederler.

Osmanlı Devleti, Kudüs'ü feth ettikten sonra ziyaret için Yahudilere Ağlama Duvarı'nı tamir izni vermişti. Yahudiler, bölgede nüfusları artınca civardaki evleri yıkarak Ağlama Duvarı önüne sıralar, masalar koymaya kalktılar. Müslümanların buna karşı çıkması üzerine 1929'da Milletler Cemiyeti tarafından kurulan bir heyet, duvarın Müslümanların mülkiyetinde olduğuna, Yahudilerin ise orada dua edebileceklerine karar verdi. İsrail, Altı Gün Savaşı'nın üçüncü gününde (7 Haziran 1967) Doğu Kudüs'ü ele geçirince duvarın bulunduğu bölgedeki Mağribliler Mahallesini yıktı.

Bilahare İsrail, Yahudi mezarlığı yapmak için, Mescid-i Aksa'nın doğu surlarının dibinde bulunan, Osmanlı askerlerinin de medfûn olduğu Müslüman Yusufiye Mezarlığı'na gözünü dikti. 25 Ekim 2021 tarihli habere göre, İsrail yönetimi, işgal altındaki Doğu Kudüs'te bulunan Yusufiye Mezarlığı'nın bir kısmını parka dönüştürmek için çalışmalara başladı (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-kudus-teki-musluman-mezarliginda-park-yapim-calismasina-basladi/2401994>).

Yahudi inancına göre, Üçüncü Mabedin inşası için orijinal ölçülerine uygun olması ve Kubbetü's-Sahre ile Mescid-i Kible'nin yıkılması lazımdır. Bu yüzden İsrail, bir taraftan Kudüs genelinde Filistinli Müslümanlara ait mülkleri, evleri işgali sürdürürken, diğer taraftan da Harem-i Şerif'in altında tüneller kazmaya devam ediyor. İsrail, UNESCO'nun burada kazılara son verilmesi uyarısına kulak asmadan bir taşla iki kuş vurmak için kazı çalışmalarını ısrarla sürdürüyor: Kazıyla hem Mabedin kalıntlarına ulaşmak, hem de Kubbetü's-Sahre ile Mescid-i Kible'yi çökertmek.

30 Temmuz 1980'de İsrail Parlamentosu tarafından Kudüs'ün "bütün ve birleşik" olarak İsrail'in başkenti olduğunu öngören Temel Yasa kabul edilmiştir. ABD Başkanı Donald Trump'ın Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıdığı ve İsrail'deki Amerikan Büyükelçiliği'ni Tel Aviv'den Kudüs'e taşıyacağını açıklamasının ardından Birleşmiş Milletler'in (BM) üye tüm devletlere "Kudüs'te diplomatik misyon kurmaktan kaçınma" çağrısı yaptığı 10/22 sayılı karar, 21 Aralık 2017'de kabul edildi.

Anti-Semitizmden Siyonizme

Siyonizm ile anti-semitizm, XIX. asırda ortaya çıkmış ve çağımızda hakkında sayısız yazı, kitap yazılmış olmasına rağmen, halen net olarak tanımlanamamış kavramlardır. Kanaatimce bu kavram karışıklığı, üç sebepten kaynaklanır.

1. Siyonizm ile anti-semitizm kavramlarını birbirine bağlı olarak
2. Ana tarihî safhalara ayırarak
3. Batı ile Doğu dünyasını ayırarak inceleme aczi.

Fransız Yahudi aydın Bernard Lazare'nin (1865–1903) Dreyfus Vak'ası'ndan (1903) sonra 1894 yılında yazdığı *Antisemitism: Its History and Causes* adlı kitap, halen anti-semitizm hakkındaki ana kaynaklardan biridir. Ancak bu kitap da anti-semitizmin üç tarihî safhasının ikincisinde ve münhasıran anti-semitizm konusunda yazılmıştır. Ancak Lazare (1903: 185), Yahudi karşıtlığı konusunda Batı ile Doğu dünyaları arasındaki farklılığı, anti-semitizmin Batı dünyasının meselesi olduğunu ifade etmiştir. Onun dikkat çektiği hakikati şöyle ifade edebiliriz: İslâm dünyasında Yahudilere buğz varsa da zulüm yoktur; Batı dünyasında ise Yahudilere hem buğz, hem zulüm vardır.

Hikmet Tanyu (2005: I/206) da bunu şöyle ifade eder:

"12 Şubat 1880: Kelime olarak "anti-semitizm" in Almanya'da kullanılışı. Batı Hristiyanlarında, bilhassa İspanya'da, Rusya'da, Fransa'da, Almanya'da, Amerika'da Yahudi aleyhtarlığı beliriyor. Anti-semitizmin bir teşkilat halinde olmadığı, Yahudilere karşı kitle halinde bir düşmanlığın bulunmadığı nadir memleketlerden birisi Türkiye'dir. Türkiye'de hiçbir zaman ferdin bile sistemli bir Yahudi düşmanlığı görülüyor."

Dediğimiz gibi bitmeyen kavram karışıklığı, siyonizm ile anti-semitizm kavramlarını birbirine bağlı olarak ve ana tarihî safhalara ayırarak inceleme aczinden kaynaklanır. İki kavramın birlikte ele alınması lüzumu, siyonizm/anti-siyonizm münasebetinde olduğu gibi, etki-tepki münasebetinden, başkalarının Yahudi idrakinin, Yahudilerin “biz ve kaderimiz” idrakine tepki olarak şekillenmesinden kaynaklanır. Kanaatimizce siyonizm ile anti-semitizm, ancak Yahudilik, Yahudiler ve Filistin tasavvurlarına göre birlikte ve üç ana tarihî safhaya ayrılarak tam anlaşılabilir.

Siyonizm:

1. Kadim (XIX. asır öncesi)-Siyono-idea: Yahudilik dini, Yahudi ümmeti, kible olarak Filistin
2. Modern (XIX. asır)-Siyono-fili: Yahudilik kültürü, Yahudi ırkı-milleti, vatan olarak Filistin
3. Çağdaş (XX. asır)-Siyonizm: Yahudilik ideolojisi, Yahudi devleti, ülke olarak Filistin

Anti-Semitizm:

1. Kadim (XIX. asır öncesi): Judeofobi-Yahudi korkusu
2. Modern (XIX. asır): Anti-semitizm-Yahudi meselesi
3. Çağdaş (XX. asır): Anti-siyonizm-İsrail tehlikesi

Bu safhalara göre siyonizm ile anti-semitizmin nasıl tezahür ettiğine bakalım.

Yahudilerin Babil Devleti ve Roma İmparatorluğu içinde dağılmasını anlatan “diaspora” kavramı, zamanla göç ve din değiştirme olgularıyla mânâ genişlemesine uğramıştır. Vaktiyle Yahudilerin, Yunanların ve Ermenilerin dağılmasını anlatan diaspora kelimesi, artık “göçmen, vatansız, mülteci, misafir işçi, sürgün topluluğu, yurt dışı topluluğu, etnik topluluk” gibi terimleri kapsayan daha geniş bir semantik alana delalet etmektedir (Yaldız 2013).

Roma İmparatorluğu topraklarındaki Yahudi nüfusu, tahminen sekiz milyon civarındaydı. Romalılar, 135 yılında yeniden imar ederek Kudüs’e bir Roma şehri kimliği kazandırdılar ve Aelia (İliya) Capitolina adını koyarak Filistin’in başşehri yaptılar. Bu esnada 132–135 arasında Roma’ya karşı yeniden ayaklanmaları üzerine Yahudiler katliamdan geçirildi, hayatta kalanların büyük kısmı ise Akdeniz, Kuzey Afrika ve İspanya’ya göçe zorlandılar. Böylece Yahudilerin 135’ten 1948’e neredeyse 2000 yıl sürecek üçüncü sürgünü olan Roma sürgünü ve diaspora devri başladı. 1492 yılında Kral Ferdinand ve Kraliçe İabella tarafından yayınlanan bir fermanla Yahudilerin tamamının İspanya’dan çıkarılmasına karar verildi.

Diaspora devrinde Yahudi tecrübesi, iki temel kaygı tarafından belirlenmiştir. Birincisi, yabancı bir millet içinde asimilasyona karşı Yahudi kimliğini koruma,

Yahudi kalabilme. İkincisi, er-geç gurbetten anavatana dönüş, Kudüs ve Mabede yeniden kavuşma özlemi (Aydın 2000: 12). Pesah ve Yom Kipur bayramlarının kapanış dualarındaki “Gelecek yıl Yerusalemlerde” temennisi, Yahudilerin dinmez vatan hasretinin ifadesiydi.

Yahudiler, böylece dağıldıkları ülkelerde sünnete bağlı cemaatler halinde yaşayan, Filistin’i kible edinmiş, evrensel bir ümmet olarak hayatta kalmıştır. Ancak kapitalizmle birlikte gelişen millet-devletleri çağının gelişyle Yahudiler için büyü bozuldu, nisbî huzurları kaçtı. Yahudi Stefan Zweig, *Dünün Dünyası* adlı hatıratında emperyal devlet (Avusturya-Macaristan İmparatorluğu) ile millî devleti (Avusturya) adeta Yahudilerin cenneti ile cehennemi olarak karşılaştırır. Zira Yahudiler, sosyal otonomilerinin ekonomik güçleriyle birleşmesiyle bilhassa Fransa, İngiltere ve Almanya gibi gelişmiş ülkelerde “millet-devleti” tabirinin iki unsurunca “millet içinde millet, devlet içinde devlet” olarak, doğan millî devlete batan bir unsur olarak görülmeye başlamışlardı (Graetz 1891: V/3,44,358,361,434,478,480, Lazare 1903: 23).

Böylece “Meseleler Çağı” XIX. asırda “Yahudi Meselesi”, Yahudilerin millî devletin totaliter (tek millet-tek devlet) yapısıyla çelişmesinden doğdu. Yahudi Karl Marx’ın *Yahudi Meselesi Üzerine (On the Jewish Question, 1844)* başlıklı kitabı olmak üzere, bu asırda “Yahudi Meselesi” başlıklı pek çok yazı ve kitap yazılmıştı. Yahudi Meselesi’nin anti-semitizm ile siyonizme vücut verecek Yahudiler ile diğerleri olarak iki tarafı vardı. Yahudi Meselesi, millî devletler için, Yahudi gücünü kırmak, cemaat imtiyazlarını eşit vatandaşlık haklarına çevirerek onları millî devlete entegre etmekte. Yahudiler içinse, sosyal ve ulusal asimilasyona karşı dinî ve ümmî Yahudi kimliğini, siyasî entegrasyona karşı da Yahudi imtiyazlarını, statüsünü korumaktı.

Yahudi Meselesi’ne iki tarafın yaklaşımı, modern anti-semitizm ile siyonizmi şekillendirdi. Yahudi karşıtlığının kadim ve modern tarzları arasında kritik bir farklılık vardı. Kadim Judeofobi, dinî olarak Yahudi’den korkuyu, modern anti-semitizm ise ırkî-iktisadî olarak Yahudi’den nefreti ifade ediyordu. Anti-semitizm tabiri, ilk kez Almanya’da 1873 tarihli *Der Sieg des Judenthums über das Germanenthum* [Yahudiliğin Alman Dünyasına Galebesi] adlı kitabında Alman Yahudi dönmesi Wilhelm Marr (1819–1904) tarafından kullanılmıştı. Marr’a göre asırlardır faydalandıkları nimetler sayesinde Yahudiler, Almanlara galebe çalmış, Alman cemiyeti Yahudileştirilmişti (Rash 2012: 85-6).

Millet-devletleri çağında modernizmle doğan sekülerizm ve nasyonalizm, Yahudilerin din ve ümmet anlayışını, bu ise başkalarının Yahudilik ve Yahudi anlayışını, anti-semitizmi şekillendirdi. Yahudiler, XIX. asırda yükselen sekülerizm ve nasyonalizmin tesiriyle Yahudilik ve Yahudileri din ve ümmetten ziyade kültür-ideoloji ve ırk-millet olarak görmeye başladılar. Bunun üzerine Ernest Renan gibi filologların ırkî görüşleri doğrultusunda Yahudilerin Sâmi (Semitik) ırk olarak ötekileştirilmesinden anti-semitizm doğdu.

Yahudilerin anti-semitizme karşı tahrir (*emancipation*) arayışı ise kadim (XIX. asır öncesi) siyono-ideadan modern (XIX. asır) siyono-filiye ve ondan çağdaş (XX. asır)

siyonizme doğru seyr etmiştir. Yahudilik ve Yahudilerin din ve ümmet olarak görüldüğü kadim (XIX. asır öncesi) çağlarda “siyono-idea=siyon ideali” dediğimiz “kible olarak Filistin” anlayışı hâkimdi. ‘*Aliya*, Yahudilerin yerleşmek maksadıyla bir yerden Filistin’e yaptıkları “hicret” mânâsına gelir. Ortaçağlarda bir Yahudi’nin Filistin’de yıllık buluşacak Yahudi ümmetine katılma ve manevî derecesini yükseltme maksadıyla “Filistin’e yaptığı mukaddes sefer” mânâsında kullanılan terim, modern çağda siyonizm idealini gerçekleştirme gayesiyle yapılan göçler için kullanılmaya başlamıştı.

XIX. asırda kadim siyono-ideadan modern siyono-filiye, “kible olarak Filistin”den “vatan olarak Filistin”e geçildi. Rusya’daki Yahudilere saldırılara karşı 1881’de Rus Yahudi Doktor Leon Pinsker’in inisiyatifinde Siyon Muhipleri (Hibbat Zion, חיבת ציון) hareketi kuruldu. Hibbat Zion kurucuları, aynı zamanda Filistin’e göçü organize için Bilu (בילן) adlı bir örgüt daha kurdular. 30 Haziran 1882’de toprak satın alarak ilk çiftlikleri, kolonileri kurmak için Filistin’e giden 14 öncü siyonist, zamanla kasaba veya şehre dönüşecek Petah Tikva ve Rişon le-Tsiyon adlı ilk tarım köylerini kurmuşlardı (Sampter 1933: 25).

Filistin’e toplu ‘*aliyaların birincisi*, 1882 yılında yapılmış, ikincisi, 1904 yılından I. Dünya Savaşı’na kadar devam etmiştir. Filistin’e üçüncü büyük Yahudi ‘*aliyası* 1919 ile 1923 yılları arasında gerçekleşmiştir. *Ha-Haluts* (Öncü) örgütünün organize ettiği bu göç dalgası ile on binlerce Yahudi Filistin’e gelmişti. Üçüncü ‘*aliyadan sonra* (1920), daha önce kurulan güvenlik gücü *ha-Şomer* lağv edilerek *Hagana* (Savunma) adlı örgüt oluşturulmuş; 1948 yılında modern İsrail ordusunun (*Tsahal*) kurulmasına kadar Yahudilerin güvenliğini bu örgüt sağlamıştı (Arslantaş 2011: 641-2).

“Siyon” kelimesi, yaklaşık 2500 yıldır kullanılmasına rağmen “siyonizm” kelimesi, 16 Şubat 1886 tarihli “Nationalitaet und Sprache” (Milliyet ve Lisan) başlıklı makalesinde Avusturyalı Yahudilerden Nathan Birnbaum (Mathias Acher) (1864–1937) tarafından icat edilmişti (Sampter 1933: 13). Ancak bu, sadece -izm’ler asrı XIX. asırda ifade kolaylığı için yapılmış bir adlandırmaydı; Nathan Birnbaum, Theodore Herzl’de olduğu gibi bir “Yahudi devleti” projesine dayalı siyasî siyonizmden uzaktı. XIX. asırda Yahudi ırkı karşıtlığı olarak anti-semitizme tepki olarak ortaya çıkan proto-siyonizm olarak siyono-fili, yaşadıkları ülkelerdeki baskılardan bunalan Yahudilerin ezeli vatanları olarak Filistin’e sığınmaları hareketini ifade ediyordu.

Bilahare siyono-fili olarak dinî siyonizm, Batılılar ile Yahudilerin taleplerinin örtüşmesi sonucunda Theodore Herzl’in başını çektiği Filistin’de bir Yahudi devleti kurulması projesi olarak siyasî siyonizme dönüştü. Yahudi millî devletin üç unsuru vardı:

1. Yahudi milleti
2. Yahudi devleti
3. Yahudi toprağı

Yahudi Devleti için önce Latin Amerika düşünülürken Chaim Weizmann (1874–1952) bunun mutlaka Filistin’de kurulması gerektiğini savunmuştur. Bu

bakımdan siyonizmin fikir babası Theodore Herzl ise, eylem babası da Chaim Weizmann'dır.

Siyonizmi kadim ve modern olarak iki ana, toplam üç kısma ayırabiliriz:

A-Kadim

1. Dinî siyonizm (mesiyanizm) (Sampter 1933: 13).

B-Modern

2. Siyasî siyonizm

3. Emperyal siyonizm

Mesiyanizm de denen dinî siyonizm, Yahudilerin Mesih'in gelişini beklemek üzere kible olarak Filistin'de buluşma anlayışını ifade eder. Siyasî siyonizm, Yahudi nasyonalizmi, millet-devleti ideolojisi, emperyal siyonizm, İngiltere'nin dünya hâkimiyeti ideolojisi demektir. Siyasî siyonizmi, hem Yahudiler, hem dünya için tehlikeli bir projeye dönüştüren bu emperyalist boyutuydu. Dreyfus Vak'ası'nın Fransa'da çıkması tesadüf değildi. Zira geleneksel olarak Yahudi karşıtlığı, Katolikliğin ürünüydü ve Fransa, Katolik Avrupa'nın merkeziydi. Bu yüzden siyonizm, daha ziyade Doğu ve Batı Avrupa'daki baskılardan bunalan Yahudiler arasında taban buldu. Nisbeten daha rahat yaşayan Almanya, İngiltere ve bilhassa Amerika'daki Yahudi aydınlarsa, hareketin ta başında tehlikeyi daha net görerek siyonizme karşı kararlı tavır aldılar, dindaşlarını uyardılar.

Siyonizm tartışmasının özünde Yahudilerin millet mi, ümmet mi olduğu meselesi yatıyordu. Zira "millet-devleti" tabirinin iki unsurunca Yahudilerin millet olarak kabulü, devletin de kabulünü gerektirecek, siyasî siyonizmi meşrûlaştıracaktı. Siyonistlere göre Yahudiler millet, Ortodoks ve Reform Yahudilerinin başını çektiği anti-siyonistlere göre ise ümmetti. Siyonizm, Yahudiliğin misyonunun tahriki, Yahudilere hıyanetti. Yahudiliğin misyonu siyasî değil, manevîdir; ilahî barış, adalet ve sevgi idealini yeryüzüne yaymaktır. Yahudi devleti, yaşadıkları ülkelerde fazlalık olarak görülen Yahudilerin toplanacağı küresel bir getto devleti olacak, sadece Yahudi düşmanlarının ekmeğine yağ sürecektir (Raisin 1919: 332, Sampter 1933: 28,53,369).

Siyonizmin babası Theodore Herzl, I. Dünya Siyonist Kongresi'nin Münih'te toplanmasını planlıyordu Ancak buradaki Ortodoks ve Reform hahamların şiddetli muhalefeti yüzünden kongreyi 1897 yılında İsviçre'nin Basel kentinde düzenlemek zorunda kalmıştı. Alman hahamlara göre, Filistin'de millî bir Yahudi devleti kurma teşebbüsü, Yahudiliğin Mesihçi ideallerine ters düşer. Maimonides'e göre Üçüncü Mabet, insan eliyle inşa edilmeyecek, zamanı geldiğinde mucizevî bir tarzda semadan inşa edilmiş olarak yeryüzüne inecektir.

İdeoloji Çağından Yalan Çağına

Lafzen hak, sabit, batıl, gayr-i sabit (değişen) demektir. Rasûlullah ﷺ Efendimizin, “Ey kalpleri çeviren Allah'ım, kalbimi dinin üzerine sabit kıl” duasından anlaşılacağı gibi, imanla sabit kılınan kalp, hak, sabit kılınmayan kalp, batıl üzeredir. Batıl=yalan, hem kavilde (söz), hem kevindedir (kâinat); “yalan dünya” tabirinin ifade ettiği gibi. Genel ve özel iki gelişmeyle modern dünya, bir yalanlar ağıyla sarıldı. Genel, Kant ve Nietzsche ile başlayan nihilizm (hakikat ve değer kaybı), özel, siyonizm-İslâmofobi. Bunu, insanlık tarihinde ilk kez “kudretin hakka galebesi” olarak özetleyebiliriz.

“İdeoloji Çağı” olarak bilinen XIX. asırda genelde ideolojiler, özelde siyonizm ile propaganda makinesi olarak modern kitle medyasının eşzamanlı olarak çıkışları tesadüf değildi. Zira aydınların gayesi, az-çok hakikatin tahrifi olarak ideolojiyi propaganda ve ikna yoluyla kurtarıcı hakikat olarak kitlelere kabul ettirmektir. İdeolojik propaganda, birden fazla tarafı ikna zaruretinden dolayı siyonizmde zirveye çıktı. Zira siyonistler, üstelik de Filistin toprağının gasbıyla Yahudi devletinin kurulması konusunda, hem kendi milletlerini, hem Batılı kamuoyunu ikna için zamanla bir yalan endüstrisine dönüşecek yoğun bir propagandaya girişmek zorundaydılar.

Bunun sonucunda modern dünyada “gösterilen hakikatimsi”, kadim dünyadaki “görülen ve görünen hakikat”in yerini aldı. Medya, “Yalan ne kadar büyük olursa inanan o kadar çok olur” diyen Hitler'in Propaganda Bakanı Joseph Goebbels'in Büyük Yalan öğretisiyle siyonizmin hizmetinde bir dezenformasyon makinesine dönüştü. Papa fıkrası, bu kirli soğuk savaş taktiği hakkında fikir vermeye yeter. Seçildikten sonra New York'u ilk kez ziyaret eden Papa'yı uçaktan iner inmez soru yağmuruna tutan gazetecilerden muzip biri, “Genelevi de ziyaret edecek misiniz?” diye sorar. Soru karşısında bir an afallayan Papa, “New York'ta genelev var mı?” cevabını verir. Ertesi gün gazeteler şu manşetle çıkar: “Papa, uçaktan iner inmez “New York'ta genelev var mı?” diye sordu!”

Asrımız, doğruların tersyüz edilmesi (doğrunun yanlış, yanlışın doğru gösterilmesi), gerçeklerin çarpıtılması, yalanların icadı, iyilerin (İslâm'ın ve Müslümanların) karalanmasına yönelik kirli bir soğuk savaş çağı oldu. 1948'de daha resmen kurulmadan önce Filistin halkına karşı bir katliam makinesine dönüşen İsrail, medyatik yalan endüstrisiyle zulmünü kamufle etmeye, akademik yalan endüstrisiyle insanları kandırarak meşrûiyet kazanmaya çalıştı.

Medyatik Yalan

İsrail'in Ekim 2023'te Filistin'e saldırısında sıcak katliamla birlikte kirli medyatik soğuk savaş da zirveye çıktı. Hamas'ın 23 Ekim 2023'de serbest bıraktığı 85 yaşındaki İsraili kadın esir Yocheved Lifshitz, “Kassam Tugayları, bize Kur'ân'a inanan insanlar olduklarını ve zarar vermeyeceklerini söylediler. Tünellerdeki kendi

şartlarının aynısını bize de sağladılar. Biz de tıpkı onlar gibi ekmekle beyaz peynir ve salatalık yedik” dedi. Siyonizmin güdümündeki medya ise, aynı haberi “Cehennemî yaşadım!” manşetiyle vermişti.

Daha ibretlik olanı ise dünyayı bir yalan ağına haps etmeye çalışan İsrailîlerin Lifshitz’in hakikati dile getirmesinden duydukları rahatsızlıktı. İsrail devlet televizyonu KAN, İsrail için yayın yapan bir kuruluştan alıntılacağı açıklamada, “Lifshitz’in canlı yayında açıklama yapmasına izin vermek hataydı” ifadelerine yer verdi. İsrail basketbol takımının medya sorumlusu Roy Cohen de, “Bu basın açıklamasının yapılmasına izin verilmesi eleştirilmeli” yorumunu yaptı. İsrailî Rikki Blaiberg, “Geri gelmesi talihsizlik, Hamas onu geri alsın” şeklinde paylaşımında bulunurken, Yehud Gainot adlı İsrailî ise 85 yaşındaki Lifshitz’e “solcu çöp” diyerek hakaret etti (<https://www.yenisafak.com/hayat/serbest-birakilan-esirin-hamasin-kendilerine-iyi-davrandigi-yonundeki-ifadeleri-israilde-tepki-cekti-aciklama-yapmasi-hataydi-4570000>).

Akademik Karartma

İsrail’in akademik karartma teşebbüsü, “Yavuz hırsız ve sahibini bastırır” sözünün çarpıcı misaliydi. Yahudi akademisyenler, sıkılmadan Filistin halkına uyguladığı katliamdan dolayı İsrail’e karşı İslâm ve Batı dünyasında yükselen haklı tepkileri İsrail’e saldırı olarak göstermeye, bütün dünyanın gözü önündeki hakikatleri tersyüz etmeye cüret ettiler. Bu cüretin dayanağı, kapsamı genişletilen anti-semitizmdi. Siyonist nizam, anti-semitizm sopasıyla, vicdanlı insanların, aydınların Yahudiler aleyhine hiçbir hakikati dile getirmeyecekleri küresel bir korku imparatorluğu kurmayı başarmıştı. Ancak vicdan sahibi insanlar, aydınlar, siyonizme dayalı İsrail zulmüne karşı çıkmaktan geri duramıyorlar, bunun ucu ise Siyonist İsrail zulmünün dinî kaynaklarına, Yahudiliğe dokunuyordu.

Bu yüzden İsrail zulmüne ses çıkarılmasını önlemek, gelebilecek bütün tenkitlerin önünü kesmek için İsrail Başbakanı Menahem Begin, “Anti-İsrailizm ve anti-siyonizm ile anti-semitizm arasında hiçbir ayırım yapılamaz” dedi. 1927 yılında Fransa Paris’te kurulan LICRA’nın (La Ligue Internationale Contre le Racisme et l’Antisémitisme=İrkçılık ve Anti-semitizme Karşı Uluslararası Birlik) Milli Konseyi’nde Andre Monteil, “Anti-siyonizm, anti-semitizmin bir başka şeklidir” diyerek Begin’in sloganını benimsedi: “Bugünkü anti-semitizm, görünüşte daha muteber bir terim buldu: Artık insanlar anti-semit olmuyor da, anti-siyonist oluyorlar” (Garaudy 2017: 8-9).

Ancak Filistin halkına korkunç zulmünden dolayı İsrail’e tepkilerini yükselten vicdan sahibi insanlar, bu hileye teslim olmadılar. 2003 yılında İngiltere’de AUT (The Association of University Teachers-Öğretim Üyeleri Birliği) Konseyi de anti-siyonizmin anti-semitizm olmadığını beyan ettiği 54 numaralı önergeyi kabul etti:

“Konsey, anti-siyonizmin anti-semitizm olmadığını kabul eder ve üyelerine İsrail hükümetinin politikasına siyasî muhalefetinden dolayı haksız yere anti-semitizmle suçlanan AUT, üyelerine verebileceği tüm desteği vermeyi karara bağlar” (Council recognises that anti-Zionism is not antisemitism, and resolves to give all possible support to members of AUT who are unjustly accused of anti-semitism because of their political opposition to Israeli government policy.).

Keza NATFHE (The National Association of Teachers in Further and Higher Education, İleri ve Yüksek Öğretimde Ulusal Öğretmenler Birliği) de Haziran 2005’de düzenlenen konferansta kabul ettiği önergede, “İsrail politikasını veya kurumlarını eleştirmek, anti-semitizm değildir” (To criticise Israeli policy or institutions is not anti-semitic) dedi. Böylece iki birlik, “Anti-İsrailizm ve anti-siyonizm ile anti-semitizm arasında ayırım yapılamaz” iddiasını reddetti. Buna rağmen David Hirsh (2018: 148) gibi güdümlü Yahudi akademisyenler, “Anti-siyonizm, anti-semitizm değildir” sözünün formel olarak doğru olsa da fiilen bu ayırımın ortadan kalktığını, siyonizm ve İsrail tenkidinin aynı anti-semitizm kapısına çıktığını iddia ettiler (Campbell 2019: 26-8).

Anti-siyonizm, genel olarak İsrail devletinin varlığına karşı çıkmak olarak tanımlanabilir; bu yüzden anti-İsrailizm ile anti-siyonizm arasında pek ayırım yapılamaz. İsrail, Yahudi mukaddes kitaplarında temellendirilen bir Yahudi devleti olduğu için, kaçınılmaz olarak İsrail’i tenkit, siyonizmi, siyonizmi tenkit ise Yahudiliği tenkide, anti-semitizme varacaktı. Bu yüzden siyonistler, ya hep, ya hiç mantığıyla Yahudilere yönelik bütün tenkitleri aynı çuvala koyma zaruretini duydular.

Yahudi akademisyenler, bu gelişmeye karşı farklı stratejiler geliştirdiler:

1. Siyonizm ve İsrail tenkidini de katarak anti-semitizmin tarifini, kapsamını genişletme,
2. Filistin’e korkunç zulmünden dolayı İsrail’e karşı yükselen haklı tepkilere “yeni anti-semitizm, anti-semitizmin dönüşü” yaftalarını yapıştırma,
3. Anti-semitizm cephesini bölme, faillerini ayırma. Jeffrey Herf (2023) gibi yazarlar, anti-semitizmi sağ, sol, İslâmî olarak üçe ayırdılar.
4. Ancak Yahudiler ve İsrail’in asıl düşmanı Müslümanlar, Araplar ve Filistinlilerdi. Dolayısıyla Raphael Israeli gibi Yahudi akademisyenler, yeni anti-semitizmi İslâm’a ve Müslümanlara mal ettiler ve bu ithamı İslamofobiye çevirdiler.

Ancak siyonistler, bu “ya hep, ya hiç” tavrının İsrail ve Yahudileri vuracak vahim bir tehlike taşıdığını gözden geçiriyorlardı. “Bir şey haddini aşarsa zıddına inkılâb eder” kaidesine, İsrail ve Yahudilere yönelik bütün haklı tenkitlerin engellenmesinin, tepki patlamasına, İsrail ve Yahudilerin küllî tenkidine dönüşmesi mukadderdi. İsrail, Filistin’e zulmünü arttırdıkça “Mızrak çuvala sığmaz” sözünce vicdan sahibi insanlar sesini yükseltecek, Yahudi medya baronları bile bu küresel selin önünde duramayacaktı. Robin Shepherd (2009) gibi Yahudi akademisyenler, ta 2009’da İsrail devletinin Batı kamuoyunda meşrûyetini yitirdiği tesbitini yapmıştı.

İsrail'in 7 Ekim 2023'de başlayan Filistin katliamı ise bütün dünya kamuoyunda meşrûiyetini yitirdiğinin kabulüne vesile oldu.

Zulümler ve Yalanlar Zincirinin Sonu

Zulüm, hakkın, yalan, hakikatin örtbas edilmesiydi. Goebbels mantığıyla ne kadar büyük ve inanan ne kadar çok olsa da yalan asla tutmaz, hak=sabit olmazdı; “Yalancının mumu yatsıya kadar yanar” ve “Haramın binası olmaz” sözlerinin belirttiği gibi. İsrail, siyonizmin şekillendirdiği modern zulüm çağının ürünü olarak kurulmuştu. Dolayısıyla buzdağının ucu olarak İsrail'in meşrûiyetinin sarsılması, buzdağının altında yatan zulüm çağının, büyük resmin de görülmesini sağlayacaktı.

Türk Yahudisi Errol Gerald, 2012 yılında katıldığı bir televizyon programında “Tarih kitapları yazmaz. Biz (Selanikli kripto) Yahudiler, Atatürk ile birlikte yirminci asırda üç devlet kurduk: Rusya, Türkiye, İsrail” diye itiraf etti. Bu itirafla açığa çıkan siyonizm-Kemalizm izdivacı, İsrail'in Ekim 2023 Filistin saldırısında daha net görüldü. İsrail eski Başbakanı Ehud Olmert de bunu, “Türkiye'deki Yahudi lobisi, İsrail'deki lobiden daha güçlüdür” diye ifade etmişti. İsrail'in asıl düşmanı, Araplardı. Türkiye'de de ırkçı bir partinin başını çektiği Siyonist-Kemalist kesimde İslâm düşmanlığının Arap düşmanlığı olarak kendini göstermesi tesadüf değildi.

Akademisyen ve gazeteci kılığındaki Siyonist-Kemalist etki ajanları, İsrail menşeli yalanları Türkiye'de yaymaya hizmet ettiler. Maksudumuz, Müslüman ailelerin çocuklarının zihinlerini bile zehirleyen bu yalanların kararttığı hakikatleri ortaya koymaktır.

YALAN 1: Filistinliler Yahudilere Topraklarını Sattı

Dr. İbrahim Mekki, Orta Doğu üzerine uzmanlaşmış bir gazeteci ve akademisyen. Tunus'taki yüksek lisansının ardından 2011 yılında Türkiye'de “19. Yüzyılda Filistin'de Arazi Satışları” konulu teziyle doktora eğitimini tamamladı.

Habib Besters, Nikola Sersak, Tüveyni, Mette Ferah ve Selim Hûrî gibi Lübnan Hristiyanlar, 1869 yılından itibaren rüşvetle Kudüs Mutasarrıflığı dışında kalan Filistin'den aldıkları arazileri doğrudan veya dolaylı olarak yabancı Yahudilere ve siyonizm ajansına satmışlar, böylece Filistin'deki ilk Yahudi yerleşkeler kurulmuştur. Gerek Osmanlı hükümetinin, gerekse Müslüman âlimlerin sıkı tedbirleri ve ihtarlarının tesiriyle Filistin halkı, erkenden siyonizm tehlikesine karşı uyarılmış, XIX. asır boyunca yabancı Yahudilere toprak satışı, Filistin'in yüzde 1'ine bile ulaşmamıştır. Mantiken eğer Filistinliler, topraklarını Yahudilere satmış olsalardı, ne Gazze'de, ne Batı Şeria'da, ne de Ürdün, Suriye ve Lübnan gibi ülkelerde sefalet içinde yaşayan Filistinli mülteci görülmezdi (Turgut 2023).

YALAN 2: Araplar Osmanlı'ya Hıyanet Etti

İttihad ve Terakki Cemiyeti üçlüsünden Cemal Paşa, Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın nasbıyla Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'na girdiği Kasım 1914'den Aralık 1917'e kadar, IV. Ordu Komutanı ve aynı zamanda Suriye'nin Filistin ve Hicaz bölgelerinde (Arabistan) vali olarak görev yaptı. Cemal Paşa, İngilizlerin talimatıyla Şam'daki İslam âlimlerinin kızlarına sarkıntılık, halka ve şeriflere zulm ederek Arapları Osmanlıya düşman etti. Cemal Paşa'nın hıyaneti, 1 Kasım 1908'de Sultan II. Abdülhamid tarafından Mekke Emiri olarak atanan ve Şubat 1914'de İngilizlerle temas kuran Şerif Hüseyin'in Osmanlı'ya isyan planlarını pekiştirmesine vesile oldu. Hicaz mümessili olarak Osmanlı Meclis-i Meb'ûsanı'nda yer alan Şerif'in oğlu Abdullah, İstanbul'a gitmek için Mısır'dan geçerken İngiliz Doğu İşleri Sekreteri Lord Kitchener ile görüşmüştü.

I. Dünya Harbi'nin başlamasından iki ay sonra Eylül 1914'de Lord Kitchener'in talimatıyla Kahire'deki İngiliz yetkililer ile Şerif Hüseyin arasındaki temaslar başlamıştır. Kahire'deki İngiliz Yüksek Komiseri Henry McMahon, 14 Temmuz 1915 tarihinden 18 Şubat 1916 tarihine kadar süren beş mektuplaşmada Osmanlı'ya isyan etmesi halinde İngiltere'nin Filistin dâhil tüm Arap vilâyetlerinde halifeliğini tanıyacağı vaadiyle Şerif Hüseyin'i kandırılmış, böylece Şerif, 10 Haziran 1916'da Osmanlılara karşı Hicaz İsyanı'nı başlatmıştı (Öke 1982: 174). Şerif Hüseyin'in Kıbrıs'taki son günleri, İngiliz oyununa gelerek Osmanlı Devleti'ne karşı işlediği hıyanetin vicdan azabıyla ağlayarak geçmişti (<https://www.star.com.tr/pazar/mekke-emirini-aglatan-vicdan-azabi-haber-1025840/>)

İngiltere, Filistin'i aynı anda bir taraftan Arap Hilafeti projesiyle Araplara, diğer taraftan 1917 Balfour Deklarasyonu ile Yahudi Devleti projesiyle Yahudilere vaad ediyordu. Bu arada Mustafa Kemal, işgalci İngiliz Ordusu ile aynı gün 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldi, İngiliz subaylarının kaldığı Pera Palas Oteli'ne yerleşti. İngiliz İstihbaratının İstanbul'daki başı olan John G. Bennett'e (Aubrey Herbert) şu teklifte bulundu: "İngilizlerin kontrolü altında bir Türk ordusu kurmak istiyoruz" (To whom he suggested the idea to organize a Turkish army under British officers" (Shaw 2000: I/359).

YALAN 3: HAMAS PKK Gibi Filistin Halkını Temsil Etmeyen Bir Terör Örgütüdür

PKK, Türkiye'yi bölmeye çalışan, kendi halkını öldüren bir terör örgütüdür. HAMAS, ise İsrail işgaline karşı Filistin yurdunu ve halkını savunmak için kurulmuş, mazlum ve mücahid Filistinli gençlerden oluşan bir cihad teşkilatıdır. Kassam Tugayları Sözcüsü Ebu Ubeyde, "Birliklerimizdeki askerlerin %85'ini ailesi işgal devleti tarafından şehit edilmiş yetim çocuklar oluşturuyor. O çocuklar, bugün büyüdü ve gönülleri intikam ateşiyle yanıp tutuşuyor." açıklamasını yaptı (26 Ekim 2023). Allah yolunda cihad edenlere mücahid, canını verenlere şehid denir. HAMAS

askerlerinin Rasûlullah ﷺ Efendimize tebessüm eder ve hatta bazılarının şehadet parmağı havada kalmış olarak ölmeleri, mücahid ve şehid olduklarını açıkça gösterir.

YALAN 4: Hamas Filistin Halkının Temsilcisi Fetih'e Karşı Kurulmuş Ayrılkçı Bir Örgüttür

Filistin Kurtuluş Örgütü (منظمة التحرير الفلسطينية Munazzamat at-Taḥrīr al-Filastīniyyah) Fetih, eski Filistin Devlet Başkanı Yaser Arafat (1929-2004) ve arkadaşları tarafından 1959'da Kuveyt'te kuruldu. Hamas ise İsrail işgaline karşı silahlı ve siyasî mücadele için 1987 sonunda patlak veren I. İntifada'nın ilk günlerinde Ahmed Yasin, Abdülaziz Rantisi ve Muhammed Taha tarafından Mısır'daki İhvan-ı Müslimîn teşkilatının Filistin kanadı olarak Gazze'de kuruldu. İki grup arasındaki ayrışma, Hamas'ın 2006 seçimlerini kazanmasıyla derinleşti. Seçimin ardından Haziran 2007'de Hamas ile Fetih güçleri arasında Gazze Şeridi'nde çatışmalar başladı. Yaşanan çatışmalar sonrasında Hamas, Gazze Şeridi'nin yönetimini eline geçirirken, Fetih ise Batı Şeria'yı yönetmeye devam etti. 2021 yılında yapılan bir ankette, katılımcıların %53'ü Hamas'ın "Filistin halkını temsil etmeye ve liderlik etmeye en layık olanı" olduğuna inanırken, %14'ü Fetih'i tercih etti.

Fetih-Hamas ayrılığı ve çatışmasının açıkça dile getirilmeyen sebepleri:

1. Fetih, seküler (Arap sosyalizmi, Baas) bir ideolojiye dayalı olarak kuruldu. Hamas ise ancak İslâmî cihad ruhuyla bağımsız Filistin mücadelesinin verilebileceği inancında.
2. Bu yüzden Fetih (Arafat), Hıristiyan ve Yahudilerle şaibeli ilişkiler kurdu.
3. Yaser Arafat hakkında yolsuzluk iddiaları. Batı Şeria ve Gazze'deki üç milyona yakın Filistinli açlık ve sefalet sınırında yaşarken, Yaser Arafat'ın Abu Dabili bir işadamı arkadaşına hazineden gizlice 6.5 milyon dolar borç vermesi Filistin'in yeni bir yolsuzluk skandalıyla sarsılmasına yol açtı (<https://www.milliyet.com.tr/dunya/filistini-sarsan-skandal-5242888>).
4. İsrail'i tanımayan Hamas, 1967 sınırlarında bağımsız bir Filistin devletine giden yolun silahlı mücadeleden, Hamas'ın tersine İsrail'i tanıyan Fetih ise müzakereden geçtiği inancında.
5. Fetih tarafından kurulan Filistin Yönetimi, İsrail'in güdümüne girdi. İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı, Şin Bet yetkilisi ile tartışması sırasında, Mahmud Abbas Yönetimi'nin hıyanetini ele verdi. Bakan, Şin Bet yetkilisine Filistin Yönetimi Sivil İşler Genel Müdürlüğü Başkanı "Hüseyin El-Şeyh'in verdiği bilgileri ciddiye almadınız. Hüseyin'in İsrail'e sizden daha fazla sadakati var" dedi (https://x.com/eha_medya/status/1726547181794935214?s=20). Hamas Siyasî Büro Üyesi ve Lübnan temsilcisi Usame Hamdan (6 Kasım 2023), Gazze'de yeni bir 'Vichy hükümetini' kabul etmeyeceğiz" dedi (<https://www.marbutahaber.com/ortadogu/filistin/hamas-gazgede-yeni-bir-vichy-hukumetini-kabul-etmeyecegiz/>)

YALAN 5: Savaşı HAMAS Başlattı

Birleşmiş Milletler (BM), Filistin'le ilgili ilk kararını henüz İsrail devleti kurulmadan aldı. 181 sayılı karar (29 Kasım 1947), BM Genel Kurulu'nun Paylaşım Planı kapsamında, 1947'de İngiliz manda rejiminin nihayetinden sonra Filistin toprakları üzerinde Arap ve Yahudi iki bağımsız devletin kurulması ve Kudüs'ün BM Vesayet Konseyi'nin himayesinde silahsızlandırılmış olarak uluslararası bir statüye sahip olmasını öngörüyordu. İsrail, 14 Mayıs 1948'de kurulduktan sonra çıkan Arap-İsrail Savaşı yüzünden uygulanmayan bu kararın ardından BM'nin aldığı dört karardan (194 sayılı 11 Aralık 1948, 303 sayılı 9 Aralık 1949, 2253 sayılı 4 Temmuz 1967, 38/180 sayılı 19 Aralık 1983) hiçbirine uymadı.

BM Genel Kurulu'nun 27 Ekim 2023'de kabul ettiği kararda Gazze'de "acil, kalıcı ve sürekli bir insanî ateşkes" çağrısı yapıldı. 15 Kasım 2023'de ise Gazze'de çatışmalara "acil ve uzatılmış ara verilmesi" talep edilen 2712 sayılı karar kabul edildi. İsrail, bunların da hiçbirine uymadı.

Öncekilerden farklı olarak BM'nin 1983 kararı, İsrail'e bir ultiimatombu gibiydi. Kararda İsrail'in barışsever bir üye olmadığı belirtilerek, bütün ülkelere İsrail ile diplomatik, ticarî ve kültürel bağlarını koparmaları çağrısı yapıldı. İsrail'in BM Sözleşmesi'ne uymadığı da kaydedildi. İsrail, ayrıca Kudüs dâhil Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Golan Tepeleri'ni işgalinden dolayı kınandı. Bu işgaller, uluslararası hukuk ile ilgili BM kararlarına aykırı ve yasadışı olarak nitelendirildi. İsrail'e Kudüs dâhil, 1967'den beri işgal ettiği topraklardan çekilme çağrısı yapıldı ve bunun "Orta Doğu'da kapsayıcı ve adil bir barışın sağlanmasının ön şartı olduğu belirtildi (<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-42440136>).

Ancak BM, aslında uluslararası hukuku korumak için eşit egemen devletlerin kurduğu bir kuruluş değil, II. Dünya Savaşı sonrasında şekillenen siyonist güç düzenini meşrûlaştırmak için kurulmuş bir kuruluştur. BM'nin Uluslararası Adalet Divanı ile birlikte bağlayıcı karar alma yetkisine sahip iki organından biri olan Güvenlik Konseyi'nin veto yetkisine sahip beş daimî üyesi (Amerika, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin), aynı zamanda dünyanın en çok silah üreten ve pazarlayan ülkeleriydi. BM'nin İsrail hakkında uygulanan tek kararı, ABD Başkanı Donald Trump'ın Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak kabul ettiğini açıklamasının ardından kabul edilen 10/22 sayılı karardı (21 Aralık 2017).

İsrail, arkasındaki bu küresel gücün verdiği pervasızlıkla iyice azdı, Filistinlilere zulmünü giderek arttırdı. Filistin halkının en temel insanî ihtiyaçlarını karşılamasına bile izin vermedi, Gazze'yi bir açık hava hapisanesine çevirdi. Avrupa Parlamentosu'nun İrlandalı üyesi Clare Daly, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda 1 Haziran 2023'te yaptığı konuşmada Filistin halkını yok etmeye çalışan İsrail'e destek utancını Avrupa'nın suratına vurmuştu:

“İsrail, bu ay (Mayıs 2023) 5 günlük saldırıda 323 kez Gazze’yi bombaladı. 10 sivil öldürüldü. 1,100 kişi yerinden edildi. 2008'den beri Gazze ve Batı Şeria’da 150 binden fazla Filistinli öldürüldü veya yaralandı Bunlardan 33 bini çocuktu. AB, olanlara seyirci kalarak İsrail'in yanında duruyor, dostumuz diyor. Biz, Batı Şeria'da evler ve okullar yapıyoruz, İsraililer gelip yıkıyor. Biz, kendimizi bir değerler birliği sayıp da İsrail'e dostumuz demeyi sürdüremeyiz” (<https://x.com/ClareDalyMEP/status/1664309346434465795?s=20>).

BM Genel Sekreteri António Guterres, BM Güvenlik Konseyi'ndeki konuşmasında (24 Ekim 2023), Hamas'ın, 7 Ekim 2023'te İsrail'de gerçekleştirdiği saldırıları kınayarak şunları söyledi: “Ancak Hamas saldırılarının durduk yere ortaya çıkmadığının da şuurunda olmalıyız. Filistin halkı 56 yıldır boğucu bir işgale maruz tutuluyor. Topraklarının adım adım yerleşim yerleri tarafından ele geçirilmesine ve şiddete şahit oluyor. Ekonomileri yıkılmış, insanlar yerlerinden edilmiş ve evleri yerle bir edilmiş durumda. Siyasî çözüme olan inançları yok olmaya başladı” (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/islam-isbirligi-teskilati-igalci-guc-israilin-bm-genel-sekreteri-guterrese-yonelik-sozlu-saldirisini-kiniyoruz/3032757>).

Filistin halkının İsrail'in sürdürmeye azm ettiği bu zulmüne tepkisi, iki misal ve sözle anlatılabilir. 1. Bir kedi köşeye sıkıştığında, kaçacak yer olmadığına can havliyle sıkıştıran insanın veya hayvanın üzerine atlar. 2. “Her gün ölmektense bir gün ölmek yeğdir.” Bu yüzden Hamas'ın, “Her gün ölmektense bir gün ölmek yeğdir” diyen Filistin halkının kurtuluşu için 7 Ekim 2023'de İsrail'e ani bir hücum yapmaktan başka çaresi kalmamıştı.

İbrahim Karagül'ün 23 Kasım 2023'de bir kaynaktan aktardığı bilgiler, Hamas'ın esrarengiz sanılan 7 Ekim 2023 hücumunun arkaplanına ışık tutmaktadır:

- 1- İsrail, beş yıldır Gazze’yi işgal için hazırlık yapıyordu.
- 2- Altı dönümlük arazide yaptığı Gazze maketi üzerinden işgal planı ve çalışmalarını yürütüyordu.
- 3- Filistinliler, 7 Ekim 2023’den bir süre önce yapılacak saldırıyı haber aldı.
- 4- İsrail’e tarihinde görmediği çok ağır bir darbe vurdular. İsrail, böyle bir şeyi daha önce hiç yaşamadı.
- 5- Filistin savaşçılarının bir yıllık silah ve mühimmatları hazır.
- 6- Bir taraftan da üretmeye devam ediyorlar.
- 7- İsrail’in açıkladıklarının en az on katı asker kaybı var.
- 8- Bir bölgedeki İsrail birliğini toptan yok ettiler.
- 9- İsrail’in “ele geçirdik” dediği yerlerde çok yoğun çatışmalar halen devam ediyor.
- 10- Gazze’yi silip süpürseler bile, direnişçileri yok etmeleri imkânsız. Bu olmayınca da oraya giremeyecekler.
- 11- Direnişin içinde en az 100 bin kişi var.

12- Her yıl 10 bin kişiye askerî eğitim verildi.

13- Orada sadece İzzeddin el-Kassam değil, bütün Filistinli gruplar savaşıyor.

14- Yedi grup arasında ortak koordinasyon var. Fetih'in askeri kanadı Mahmud Abbas'a isyan etti, onlar da savaşa katıldı.

15- Tünellerde çok büyük emek var.

16- Yerin 20 metre altındaki bu yapıyı çözmeleri imkânsız.

(<https://x.com/ibrahimkaragul/status/1727685777457315991?s=20>)

YALAN 6: İsraili Sivilleri HAMAS Öldürdü

İsrail gazetesi *Haaretz*, üst düzey İsraili güvenlik yetkililerine dayanarak verdiği haberde 7 Ekim 2023'te Gazze Şeridi'ni aşarak Reim bölgesine geçmeyi amaçlayan Hamas grupların Kibbutz Reim'deki Negev Çölü'nde düzenlenen Supernova Müzik Festivali'nden haberdar olmadığı ve İsraili sivillerin Hamas'ın saldırısına müdahale eden bir İsrail savaş helikopteri tarafından öldürüldüğünü açıkladı (<https://www.aa.com.tr/tr/teyithatti/gazze/haaretz-gazetesi-polis-kaynaklarina-gore-israil-helikopteri-israili-sivilleri-vurdu-yazdi-mi/1816977>).

YALAN 7: İsrail-HAMAS Savaşı

Savaş, ortak bir hukuk çerçevesinde eşit taraflar olarak ülkelerin orduları arasında yürütülür. Hiçbir değer ve kural, ahlak ve hukuk tanımayan bir ülke ile sadece yurdunu ve halkını savunmak için kurulmuş bir örgüt olarak İsrail ile Hamas arasında yaşanan, dünyanın en asimetrik, zalim savaşıdır. İsrail, hiçbir değer ve kural, ahlak ve hukuk tanımadan, dünyanın en ileri silahlarıyla, 1980 Konvansiyonel Silahlar Sözleşmesi'nce yasaklanmış beyaz fosfor bombalarıyla masum insanları, kadınları ve bebekleri hunharca öldürmekte, mabetleri, okulları, hastaneleri, ambulansları, su kaynaklarını, kısaca tüm hayat alanlarını yok etmektedir.

YALAN 8: Kudüs Türkiye'nin Değil Filistin'in Meselesidir

İbrânîce'de "Erez Israel (אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל)" (Arz-ı İsrail) denen Arz-ı Mev'ûd (Vaad Edilen Yer) tabiri, ne Tevrat'ta, ne Kur'ân'da geçer. Mefhum olarak Arz-ı Mev'ûd ile ilgili ilk ahid, Rab Yahova ile Hz. İbrahim arasında yapılmıştır. "O günde Rab İbrahim'le ahd edip dedi: Mısır nehrinden (Nil) büyük nehre (Fırat) kadar bu diyarı, Kenîleri, Kenizzîleri, Kadmonîleri, Hittîleri, Perizzîleri, Refaları, Amorîleri, Kenânlıları, Girgaşîleri ve Yebusîleri senin zürriyetine verdim" (Tekvîn, 15/18-21). Buna göre Arz-ı Mev'ûd'un kuzey sınırı Lübnan, güney sınırı Sina Yarımadası'dır. Kur'ân'da "Arz-ı Mukaddes, bereketli arz" gibi tabirlerle anılan ve İsrailoğullarına takdir edildiği belirtilen bu yer, net olarak tarif edilmemiştir (<https://islamansiklopedisi.org.tr/arz-i-mevud>).

Siyonistler, Arz-ı Mev'ûd efsanesine dayalı Büyük İsrail projesiyle ulus-devletleri çağında bir taraftan dinî ile siyasî siyonizm, diğer taraftan nasyonalizm ile irredentistik emperyalizm arasındaki çatışmayı aşmayı hesapladılar. Ariel Şaron'un ifade ettiği siyonist projeye göre, artık asıl gaye, İsrail'in savunması değil, bölgedeki Arap devletlerinin parçalanmasıyla yayılmadır. Türkiye Yahudi cemaatinin yayın organı olan *Şalom* gazetesinde 8 Mart 1989 tarihli bir yazıda, "Allah'a inanmak, Yahudiliğin temel inancı değil, ancak Arz-ı Mev'ûd, temel inançtır!" dendi. Bundan üç önemli sonuç çıkarabiliriz:

1. Bu anlayış, Yahudiliğin nasıl ilahî bir dinden tehlikeli bir ideolojiye dönüştürüldüğünün en çarpıcı ifadesidir.

2. Bu anlayışın yaygınlaşmasıyla dinî siyonist-siyasî siyonist Yahudi arasındaki ayırım kalkmaya başladı. Fanatik hahamlar meşrûlaştırdıkça İsrail Müslümanlara zulmünü daha da arttırdı ve samimî dinî siyonist Yahudiler, azınlığa düştü. İsrail'in 1967'deki Savunma Bakanı Moşe Dayan'ın sözü, hahamlarca meşrûlaştırılan sınır tanımaz İsrail saldırganlığının en çarpıcı ifadesiydi: "İsrail, rahatsız edilemeyecek kadar tehlikeli kudurmuş bir köpek gibi olmak zorunda" (Israel must be like a mad dog, too dangerous to bother) (Cook 2006: 31).

3. Bu anlayış, Yahudi emperyalizmi ile Müslüman kozmopolitanizmi arasındaki farkı gösterir. Müslüman kozmopolitanizmi, "i'lâ-yı kelimetillâh" (Allah'ın kelimesinin yüceltilmesi) tabirince Allah'ın dininin yeryüzünde hâkim kılınması idealini, Yahudi emperyalizmi ise bütün dünyanın seçilmiş halk olarak Yahudilerin hâkimiyeti altına girmesi davasını ifade eder.

1985'te Suriye Devlet Başkanı Hafız Esed'e göre, İsrail Başbakanı Moşe Dayan, 1967'de Golan Tepeleri'ni işgal ettikten sonra bölgeyi ziyaret ederken oradakilere "Geçmiş nesiller, İsrail'i 1948 sınırlarına ulaştırdılar, biz 1967 sınırlarına ulaştırdık, siz Nil'den (Mısır) Fırat'a (Türkiye) uzanan Büyük İsrail'i kuracaksınız" demişti. Bir Iraklı gazetecinin nakline göre ise Dayan, "Kudüs'ü aldık ve şimdi hedefimiz, Yesrib (Medine) ve Babil" demişti. Başka gazetecilere göre de izleyen Başbakan Menahem Begin, "İsrail Devleti'nin İncil'de öngörüldüğü gibi Irak, Suriye, Türkiye, Suudi Arabistan, Mısır, Sudan, Lübnan, Ürdün ve Kuveyt'i kapsayacağını" söylemişti.

Arz-ı Mev'ûd=Büyük İsrail'in kapsamına Urfa başta olmak üzere Türkiye'nin güney ve güneydoğu bölgesinden 22 il giriyor. Yahudiler için Kudüs'ten sonra ele geçirilecek en önemli şehir, Urfa'dır. Çünkü Müslüman, Hristiyan ve Yahudilerin atası olan Hz. İbrahim, Urfa'da yaşamıştır ve kabri bu şehirdedir. 90'lı yıllardan itibaren tarımsal işbirliği adı altında birçok İsrailli uzmanın bölgeyi sık sık ziyaret ederek buralardan arazi aldıkları bilinmektedir. 1994 Ekim ayında bir programa konuk olan Türkiye Musevi Cemaati temsilcilerinden Nesim Levi, Türkiye'den İsrail'e göç etmiş Yahudi ailelerinden bazılarının Türkiye'ye dönerek Urfa bölgesine yerleşmekte olduklarını belirtmişti. Bu haber çok kısa bir süre sonra doğrulanmıştı. GAP bölgesine sistematik biçimde Yahudi nüfusu yerleştiriliyordu.

(<https://dogruhaber.com.tr/haber/26045-yahudilerin-gap-eylem-plani-ve-vahim-iddialar/>).

Theodor Herzl, II. Abdülhamid'e yurtlarının sınırlarını, "Kuzeyde Kapadokya dağlarından (Nevşehir çevresi), güneyde Süveyş Kanalına kadar olan alanı kapsamalıdır, Davud ve Süleyman'ın Filistin'i olmalıdır" diye ifade etmiştir (Garaudy 2017: 6). Kimilerine göre ise Arz-ı Mev'ûd, İstanbul Boğazı'nın Anadolu yakasındaki Yuşa tepesine kadar uzanır. İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Hamas'ın 7 Ekim 2023'de İsrail'e giriştiği saldırılara karşı İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nde kara harekâtı hakkında açıklama yaparken "Biz Nur'un, onlar Zulmet'in çocukları. İşıya'nın kehanetini gerçekleştireceğiz" dedi (<https://video.haber7.com/video-galeri/253559-netanyahu-agzindaki-baklayi-cikardi-yesaya-kehanetini-gerceklestirecegiz-hedef-nil-ve-firat-mi>)

Bu, İşıya'nın kehanetine göre Nil'den Fırat'a kadar uzanan Arz-ı Mev'ûd=Büyük İsrail projesinin kapsamında Türkiye'nin de hedefte olduğunun ilanı demektir. Günümüz İsrail'inin Siyonist liderlerinden biri ise açıkça "İsrail'in güvenliği, Çanakkale boğazından başlar" demiştir (Garaudy 2017: 6). O halde İsrail, Osmanlı'nın parçalanmasıyla kurulduğu gibi, Büyük İsrail, Türkiye'nin parçalanmasıyla kurulacaktır. Kudüs düşerse Medine, İstanbul ve Saraybosna da düşecektir. Dolayısıyla Kudüs, Türkiye'nin bir numaralı meselesidir.

Zulmün Zirveye Çıkması

Zulüm, tarih boyunca insanlar arasında görülen bir şeydi. Ancak İsrail'in Filistin halkına yaptığı, yeryüzündeki zulmün zirveye çıkması, boyut değiştirmesidir. Bunun sebebi, İsrail'in yaptığını zulüm değil, adalet olarak görmesidir. Onlara göre Tevrat'ın "öldürmeyeceksin" emri, Yahudiler için geçerlidir; Yahudi olmayanlar için değil. Menachem Mendel Schneerson (1902–1994) gibi, eski-yeni sayısız hahamın dile getirdiği gibi, Tanrı, sadece Yahudileri insan, Yahudi olmayanları ise Yahudilere hizmet için, öldürülebilecek hayvanlar olarak yaratmıştır:

"Yahudi olmayan birinin ruhu, üç şeytanî kaynaktan gelirken, Yahudilerin ruhu, kutsalın içinden çıkar. Neden Yahudi olmayan biri, Yahudi olmayan bir cenini bile öldürdüğünde cezalandırılırken, bir Yahudi, Yahudi bir cenini bile öldürdüğünde cezalandırılmaz? Cevap, Yahudiler ile Yahudi olmayanlar arasındaki genel farklılıkta yatar. Bir Yahudi, başka bir gayenin vesilesi olarak değil, bizzat gaye olarak yaratılmıştır. Tüm kâinat, sadece Yahudilere hizmet etmek için yaratılmıştır. Genesis'in 1. âyetindeki "Başlangıçta Tanrı gökleri ve yeri yarattı" ifadesinin mânâsı, gökler ve yer, "Başlangıç" olarak isimlendirilen Yahudiler uğruna yaratılmışlardır. Bu demektir ki gökler ve yer dâhil her şey, tüm kâinat, tüm keşifler, yaratılış, Yahudilere nisbetle boştur. Önemli olan şey, Yahudilerdir, çünkü onlar, başka bir şey için var değil, bizzat ilahî gayedir" (Shahak 2004: 115).

Hahamlar Yitzhak Shapira ve Yosef Elitzur, 2009 yılında yayınladıkları *Kralın Tevratı* adlı kitapta “Yılanın başını küçükken ezmeli” mantığıyla, büyüyünce Yahudilere düşman olacak Müslümanları (Filistinlileri) bebekken öldürmenin caiz olduğunu savunmuşlardı. İsrail, Temmuz 2014’te saldırıların 17. gününde 700’den fazla Gazzeliyi katl ederken, Haham Dov Lior (1933–), İsrail ordusuna, "Filistinlilerin tamamı öldürülmeli, Gazze yeryüzünden silinmeli" çağrısı yaptı. Ona göre savaş zamanında sivil diye bir şey yoktur, Yahudi olmayan bin kişinin hayatı, bir Yahudi’nin tırnağına değmez. Haham Ovadia Yosef (1920–2013) de Filistinlileri öldüren ve sakat bırakan İsrail askerlerinin tanrı tarafından takdis edileceğini müjdeledi (!) (Masalha 2014: 217-21).

Gelişmeler, bu korkunç zihniyetin Yahudi halkına küçüklükten aşılandığını gösterir. Bir Filistinli ailenin evini gasp etmeye çalışan genç bir İsrailli yerleşimci, “İsa’yı öldürdük, bununla gururluyuz, seni ve Filistinlileri öldüreceğiz” (<https://x.com/CensoredMen/status/1715579583322280316?s=20>) diyordu. İsrailliler, gösterilerde “Filistinlilere ölüm; En iyi Arap, ölü Arap’tır” sloganları atmışlardır. (https://x.com/Matador_X6/status/1715583380383756361?s=20). Öldürmekten başka bir değeri, gayesi olmayan bir halkın hüküm ettiği yeryüzünün sonu nasıl olur?

İsrail, yeryüzünde Hz. Âdem’den beri işlenen zulümleri, Ekim 2023’tem itibaren üç aya sıkıştırdı; “Yeryüzünde böyle zulüm görülmedi” sözü eskidi:

“Alçak oğlu alçaklar. Sokakta yakaladıkları Filistinli kızın ellerini ve gözlerini bağlayıp rehin almışlar, bir daha bu kızdan haber alınamayacak. Ona işkence edecekler, tecavüz edecekler, her şeyi yapacaklar, en son organlarını aldıktan sonra öldürüp bir kenara atacaklar. Bu insanların evlerini bombaladıkları, ailelerini öldürdükleri yetmiyor, kana doymuyor bu Yahudi alçaklar. Bunlar insan değil, lanetlenmiş dünyanın başına bela aşağılık insanlar. Bunlar katiller sürüsü. Naziler bunların keşke kökünü kazısaydı. Bu zulmü yapanlar, sözde soykırımdan kaçan alçaklar. Nazi artığı Siyonistler (Gökhan Kahraman, 27 Aralık 2023, <https://x.com/GkhnKhrmann/status/1739977391244460511?s=20>).

“İnsanlık tarihinde böyle barbarlık görülmedi. Toplu mezarlara defn edilen cenazeleri, buldozerlerle toprak üstüne çıkarmışlar. Bunlar insan olamaz” (Metin Mutanoğlu, 6 Ocak 2024,

<https://x.com/metinmutanoglu/status/1743525989643129262?s=20>).

Devletler arasında güç diplomasisi, boykot, abluka, ambargo, savaş tehdidi, nükleer tehdit, vekâlet savaşı, soğuk ve sıcak savaş yollarını kapsar. Ancak pek çok Yahudi yetkili, haham ve aydının ifade ettiği gibi, dünyada sadece İsrail, bir bütün olarak Filistin halkını yok edilecek bir düşman, katliamı güç diplomasisinin yegâne aracı olarak görmektedir. İsrail’in ruhani lideri Ovadia Yosef’in (1920–2013), Filistinlilerle barış konusundaki sözleri bu zihniyeti ifadeye yeter: “Bir yılanla nasıl barış yapabilirsin?” (2000) (<https://www.timesofisrael.com/5-of-ovadia-yosefs-most-controversial-quotations/>).

Genel Sekreter António Guterres, BM Güvenlik Konseyi'ndeki konuşmasında (24 Ekim 2023), İsrail tarafından Hamas saldırısına mukabele gerekçesinin Filistin halkını toplu cezalandırmayı meşrû kılamayacağını, savaşların bile kuralları olduğunu söylemişti (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/islam-isbirligi-teskilati-iscalci-guc-israilin-bm-genel-sekreteri-guterrese-yonelik-sozlu-saldirisini-kiniyoruz/3032757>).

SONUÇ: Adil Bir Dünya İçin

Bazı sözler, ahir-i zamanda zirveye çıkan İsrail zulmünün akıbetine dair fikir verir:

1. Sular bulanmadan durulmaz
2. Karanlığın en koyu anı, aydınlığa en yakın andır.

Buna göre İsrail zulmünün akıbetine dair üç sonuca varabiliriz:

1. İsrail Zulmünün Sonu

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin 7 Ekim 2023'den bu yana 1948 tarihli BM Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'ni ihlal ettiği, Filistin halkına katliam uyguladığı gerekçesiyle İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda (UAD) açtığı davanın ilk duruşması, 11-12 Ocak 2024'de yapılacak.

Gelecek Perşembe tarihî bir gün olacak, İsrail devleti tarihinde ilk kez Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı'nda Güney Afrika tarafından kendisine karşı açılan davada savaş suçları ve Filistin halkına karşı soykırım yapmakla suçlanarak yargılanacak. Güney Afrika, İsraililerin ilk kez tehdit altında hissetmelerine neden olan ve liderlerinin hapisane ve takibat riski altında olduğunu gösteren, mahkemenin kararlarının yürürlüğe girmesi mânâsına gelen 80 sayfadan fazla belgelenmiş kapsamlı bir dava sunmuştur. Davanın iki boyutu var: biri savaşı durdurmak için acil çağrı, bu da İsrail'in savaşın şiddetini azaltmasına yol açacak, ve diğeri ise savaş suçlularını yargılamak... Davanın sonucu, bütün Siyonist hukuk uzmanlarını şimdi İsrail'in arkasında toplandı, İsrail kendisini Güney Afrika'nın karşısında gerçek bir çıkmazda buldu; tarih, Filistin halkını savunmak için ayaklanan Güney Afrika'yı kaydedecek, Arap ve İslam hükümetleri ise ya soykırım savaşına katıldı ya da ona sessiz kaldı (Turan Kışlakçı, 8 Ocak 2024, <https://x.com/turankislakci/status/1744235013493641687?s=20>).

2. Zulüm Devletinin Sonu

Yahudi demek, tarih boyunca aşırı hırs ile aşırı endişe arasında salınımdan kaynaklanan ambivalans demektir. Siyonist Yahudiler, bir taraftan Arz-ı Mev'ûd efsanesiyle "Büyük İsrail" hayalleri kurarken, diğeri taraftan "Küçük İsrail'in

yıkılacağı korkusunu yaşıyor. Gizlense de İsrail, kurulduğu 1948 yılından beri 2028 kâbusu yaşıyor. Zira tarihte 80 yıldan fazla yaşayan bir Yahudi devleti olmamış (<https://www.middleeastmonitor.com/20220613-palestinians-are-bound-to-win-why-israelis-are-prophesying-the-end-of-their-state/>).

3. Adil Bir Dünya Özlemi

Binyamin Netanyahu, 2001 yılındaki gizli bir konuşmasında İsrail'in Filistin halkını katliamdan başka bir hedefi olmadığını açıkça ifade ediyordu:

“Asıl yapılması gereken şey, onları sürekli vurmak, üç beş kez değil, sürekli olarak vurmak, acı çektirmek. Öyle bir bedel ödemeliler ki yaralarını asla saramamalılar” (“Strike them not once but several times, so painfully, that the price they pay is unbearable”) (McKinney 2018). Nihai olarak Yahudilerden başka herkesi yok edilecek düşman olarak gören bu korkunç zihniyetin sadece Filistin'i değil, bütün yeryüzünü cehenneme çevireceği apaçıktı. Fransa'nın Londra Büyükelçisi Daniel Bernard, Netanyahu'nun 2001'deki bu gizli konuşmasıyla aynı zamanda İsrail yüzünden dünyayı bekleyen III. Dünya Savaşı tehlikesine dikkat çekiyordu:

“Dünyada mevcut bütün belalar, bu sefil küçük ülke İsrail yüzünden. Niçin bu halk yüzünden dünya III. Dünya Savaşı tehlikesinde olsun?” (“All the current troubles in the world are because of that shitty little country Israel. Why should the world be in danger of World War III because of those people?”). Bernard, bu sözü yüzünden siyonist lobi tarafından hedef alındı. Ancak Avrupa Konseyi'nce 2003 Ekim'inde yaptırılan bir başka araştırmaya göre ise, Avrupalıların yüzde 59'u İsrail'i dünya barışına en büyük tehlike olarak görüyordu (Goldberg 2017: 189).

Yakın tarihte Birinci, İkinci, Üçüncü İntifada diye sayılabilecek Filistin halkının İsrail zulmüne her direniş hareketi, Batı dünyasında İsrail-Yahudilere karşı vicdanların uyanmasına yol açtı:

Birinci İntifada (8 Aralık 1987–13 Eylül 1993)

İkinci İntifada (Aksa İntifadası) (28 Eylül 2000–8 Şubat 2005)

Aksa Tufanı (7 Ekim 2023–)

Bilhassa Filistin halkına karşı İsrail zulmünün zirveye çıktığı Aksa Tufanı, tarihte bir dönüm noktası oldu. Siyonist nizam, anti-semitizm sopolusuyla İsrail-Yahudiler aleyhine hiçbir hakikatin dile getirilemeyeceği küresel bir korku imparatorluğu kurmuştu. Ama İsrail'in Ekim 2023 katliamı, dünya kamuoyu için bardağı taşıran damla oldu. Hamas, Aksa Tufanı'nda askerlerden başka bir İsraili sivil öldürmedi ama İsrail, bu yazının yazıldığı tarihe (8 Ocak 2023) kadar, kullanılması yasak fosfor bombalarıyla çoğu sivil (kadın ve çocuk) 23 bin masum insanı, Filistinliyi öldürdü.

Bu zulüm, Seçilmiş Ümmet, Arz-ı Mev'üd gibi Yahudiliğin muharref kitaplarındaki fikirlere dayandırıldığı için İsrail'e tepkinin Yahudilik ve Yahudilere

tepkkiye dönüşmesi kaçınılmazdı. Zulüm, ilanihaye örtbas edilemez, güneş, ilanihaye balçıkla sıvanmaz, hakikatler, ilanihaye karartılamaz, vicdanlar, ilanihaye susturulamazdı. İsrail zulümüne karşı bütün hür dünya ayağa kalktı. Dünya kamuoyunda İsrail, sonsuza kadar meşrûiyetini kayb etti, Filistin, sonsuza kadar meşrûiyet kazandı. Filistin halkının mazlumiyeti, azmi ve metaneti (*resilience*), insanlığın barışçıl ve adil bir dünya özlemini güçlendirdi, barış, adalet ve saadetin yegâne kaynağı olarak İslâm'a yönelişini hızlandırdı.

KİTABİYAT

- Adam, Baki (2002) *Yahudilik ve Hıristiyanlık Açısından Diğer Dinler*. İstanbul: Pınar.
- Anonymous (1859) *A New Dictionary of Quotations from the Greek, Latin, and Modern Languages*. London: John F. Shaw.
- Arslantaş, Nuh (2011) "İslâmî Dönemde (638-1099) Filistin'e Yahudi Göçü ('Aliya: על"ייה)", *Bellekten*, 75/274 (Aralık): 641-90.
- Aydın, Mehmet (2000) "Diyalog Açısından İlahi Dinlerin Birbirlerine Yaklaşımı", *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10: 9-24.
- Campbell, Jonathan G.-Klaff, Lesley D. (eds.) (2019) *Unity and Diversity in Contemporary Antisemitism*. Boston: Academic Studies Press.
- Case, Holly (2018) *The Age of Questions: Or, A First Attempt at an Aggregate History of the Eastern, Social, Woman, American, Jewish, Polish, Bullion, Tuberculosis, and Many Other Questions over the Nineteenth Century, and Beyond*. Princeton: Princeton UP.
- Cook, Jonathan (2006) *Blood and Religion: The Unmasking of the Jewish and Democratic State*. London: Pluto.
- Çelebi, Ahmed (1978) *Mukayeseli Dinler Açısından Yahudilik*. Ahmet M. Büyükçınar-Ömer F. Harman (trc.), İstanbul: Kalem.
- Davud, Abdulahad (Davud 1992) *Tevrat ve İncil'e Göre Hz. Muhammed*. Nusret Çam (trc.), İzmir: Nil.
- Doederlein, Ludwig von (1884) *Döderlein's Hand-book of Latin Synonymes*. Henry Hamilton Arnold (trs.), Andover: W. F. Draper.
- Dujardin, Edouard (1912) *The Sources of the Christian Tradition: A Critical History of Ancient Judaism*. Joseph McCabe (trs.), Chicago: Open Court.
- Edwards, John (1699) *A Compleat History or Survey of All the Dispensations and Methods of Religion, from the Beginning of the World to the Consummation of All Things*, I-II. London: Daniel Brown.
- Fıçlalı, Ethem Ruhi (1981) "Mesih ve Mehdi İnancı Üzerine", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 25/3-4: 179-214.

- Garaudy, Roger (2017) *İsrail Sorunu: Siyasî Siyonizm*. Cemal Aydın (trc.), İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı.
- Goldberg, Chad Alan (2017) *Modernity and the Jews in Western Social Thought*. Chicago: University of Chicago Press.
- Graetz, Heinrich (1891–98) *History of the Jews*, I-VI. Abridged, edited and translated by Bella Löwy, Philadelphia: Jewish Publication Society of America.
- Hanan, Denis (1889) *Israel: A Thesis Treating of the Present-day Development of Ephraim's Birthright*. London: Robert Banks.
- Herf, Jeffrey (2023) *Three Faces of Antisemitism: Right, Left and Islamist*. London/New York: Routledge.
- Hirsh, David (2018) *Contemporary Left Antisemitism*. London: Routledge.
- Hommel, Fritz (1897) *The Ancient Hebrew Tradition as Illustrated by the Monuments A Protest Against the Modern School of Old Testament Criticism*. New York: E. and J. B. Young.
- Kadushin, Max (1972) *The Rabbinic Mind*. New York: Bloch.
- Kalisch, M. M. (Marcus Moritz) (1878) *Bible Studies*, I-II. London: Longmans, Green.
- Lassner, Jacob (2017) *Medieval Jerusalem: Forging an Islamic City in Spaces Sacred to Christians and Jews*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Lazare, Bernard (1903) [1894] *Antisemitism: Its History and Causes*. New York: International Library.
- Leigh, Edward (1662) *Critica Sacra*. London: Printed by Abraham Miller and Roger Daniel.
- Malan, Solomon Caesar (1881) *Sun Theō: The Two Holy Sacraments of Baptism and of the Lord's Supper According to Scripture, Grammar, and the Faith*. London: David Nutt.
- Margoliouth, Moses (1843) *The Fundamental Principles of Modern Judaism Investigated*. London: B. Wertheim.
- Masalha, Nur (2014) *The Zionist Bible: Biblical Precedent, Colonialism and Erasure of Memory*. London: Routledge.
- McKinney, Cynthia (ed.) (2018) *How the US Creates "Sh*t-hole" Countries*. Atlanta: Clarity.
- Novak, David (2011) *The Image of the Non-Jew in Judaism: A Historical and Constructive Study of the Noahide Laws*. Liverpool: Liverpool University Press.
- Öke, Mim Kemal (1982) *Siyonizm ve Filistin Sorunu (1880–1914)*. İstanbul: Üçdal.
- Patai, Raphael (1973) *The Arab Mind*. New York: Charles Scribner.
- Patai, Raphael (1978) *The Jewish Mind*. New York: Charles Scribner.

- Raisin, Max (1919) *A History of Jews in Modern Times*. New York: Hebrew Publishing.
- Rash, Felicity (2012) *German Images of the Self and the Other in German Nationalist, Colonialist and Anti-Semitic Discourse 1871–1918*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Sampter, Jessie Ethel (ed.) (1933) *Modern Palestine: A Symposium*. New York: Hadassah, The Women's Zionist Organization of America.
- Shahak, Israel-Mezvinsky, Norton (2004) *Jewish Fundamentalism in Israel*. New Edition. London: Pluto.
- Sharp, Granville (1808) *Jerusalem; or, An Answer to the Following Enquiries*. London: Rivingtons.
- Shaw, Stanford J. (2000) *From Empire to Republic: The Turkish War of National Liberation, 1918–1923: A Documentary Study*, I-V. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Shepherd, Robin (2009) *A State Beyond the Pale: Europe's Problem with Israel*. London: Weidenfeld & Nicholson.
- es-Süheylî, Abdurrahman (2023) *er-Ravdü'l-Ünüf Sîret-i İbn Hişâm ve Süheylî Şerhi*, I-IV. M. Beşir Eryarsoy (trc.-yay.), İstanbul: Üçdal.
- Tanyu, Hikmet (2005) *Tarih Boyunca Yahudiler ve Türkler*, I-II. İstanbul: Elips.
- Turgut, Latife Beyza (2023) “İngilizler Gasp Ettikleri Toprakları Yahudilere Verdi”, *Yeni Şafak* 22/10/2023 <https://www.yenisafak.com/hayat/ingilizler-gasp-ettikleri-topraklari-yahudilere-verdi-4569161>.
- Ueberweg, Friedrich (1871) *System of Logic and History of Logical Doctrines*. Thomas M. Lindsay (trs.), London: Longmans, Green.
- Wells, Thomas (1846) *Letters on Palestine: or Sketches of Travel along the Eastern Shores of the Mediterranean*. Boston: B. B. Mussey.
- Wolfensohn, Israel (1348/1929) *Târîhu'l-Lügâti's-Sâmiyye*. Mısır: Matbaatü'l-İtimâd.
- Yaldız, Fırat (2013) “Diaspora Kavramı: Tarihçe, Gelişme ve Tartışmalar”, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)* 18/18 (Bahar): 289-318.